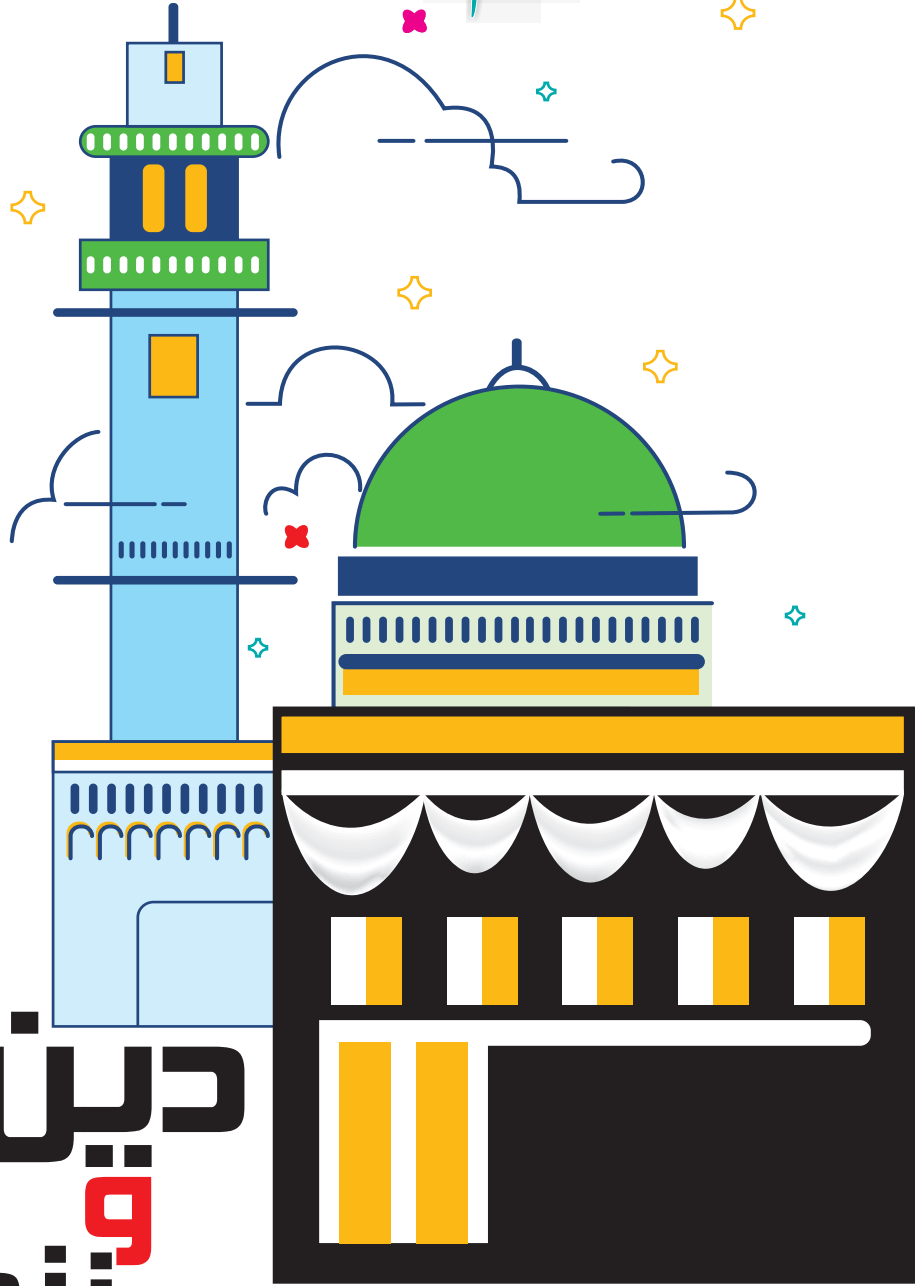

اگرچہ در دانش کمی کہ داریم بایکدیگر تفاوت داریم
اما در نادانی بی نہایتمان ہمہ با ہم برابریم !!

دین
زندگی
جامعہ
کنکور

A. Monsef.SH

« مادر رقابت با هیچ کس جز خودمان نیستیم، هدف ما مغلوب نمودن آخرین کاری است که انجام داده ایم !!! »

میل نلسن

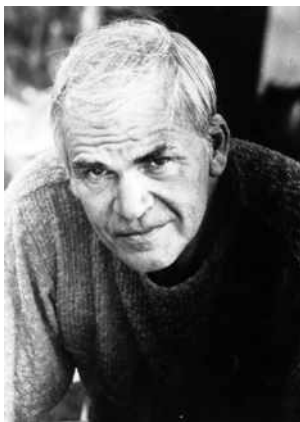
■ اگر تفاوت بسیاری در بافت تست های انتخاب شده در این کتاب، نوع طبقه بندی آن ها و نحوه نگارش پاسخنامه تشریحی تست ها به چشم می خورد دلیل آن رقابت تنگاتنگ و بی رحمانه مؤلفان کتاب **استاد مرتضی محسنی کبیر** و **محمد رضایی بقاء** با خودشان در هر روز تألیف این کتاب است.

■ اگر صفحه آرای و طراحی داخلی متفاوتی در این کتاب احساس می شود، نتیجه رقابت نفس گیر و طاقت فرسای مدیر فنی و صفحه آرای ارشد این کتاب **مرجان جلال** و تیم تحت رهبری او [مینا بابا احمدی فرد، فاطمه فرخی، فرزانه رجبی و ...] با خودشان و شکست قطعی خودشان در کارهای قبلی است!

■ و در نهایت اگر تمام این تفاوت ها را در این مجموعه کتاب ها حس می کنید نتیجه رقابت و مبارزه دائمی **مدیران ارشد گاج** با خودشان برای مغلوب نمودن آخرین کاریست که انجام داده اند!

از طریق اینستاگرام ما را دنبال کنید.

alimonsef_shokri

Milan Kundera

Neil Gaiman

Dr. Viktor Frankl

هیچ وسیله ای برای تشخیص تصمیم درست وجود ندارد، زیرا هیچ مقایسه ای امکان پذیر نیست.

در زندگی با همه چیز برای نخستین بار برخورد می کنیم، مانند هنرپیشه ای که بدون تمرین وارد صحنه شود اما اگر اولین تمرین زندگی، خود زندگی باشد، پس برای زندگی چه ارزشی می توان قائل شد؟

این است که زندگی همیشه به یک «طرح» شباهت دارد اما حتی طرح هم کلمه درستی نیست، زیرا طرح همیشه زمینه سازی برای آماده کردن یک تصویر است.

اما طرحی که زندگی ماست طرح هیچ چیز نیست! طرحی بدون تصویر است !!!

من فهرستی از آن چه در مدرسه به ما یاد نمی دهند را تهیه کرده ام:

آن ها به ما یاد نمی دهند که چگونه کسی را دوست بداریم.

آن ها به ما یاد نمی دهند که چگونه در شهرت به درستی زندگی کنیم.

آن ها به ما یاد نمی دهند که چگونه در گمنامی، از زندگی لذت ببریم.

آن ها به ما یاد نمی دهند که چگونه از کسی که دوستش نداریم جدا شویم.

آن ها به ما یاد نمی دهند که به کسی که در حال مرگ است چه بگوئیم.

آن ها به ما هیچ چیزی را که ارزش یاد گرفتن داشته باشد، یاد نمی دهند.

دکتر ویکتور فرانکل در نامه ای خطاب به معلمان سراسر جهان

برای تمام تاریخ این گونه می نویسد: من اتاق های گازی را دیدم که توسط بهترین مهندسين طراحی می شدند، من پزشکان ماهری را دیدم که کودکانی معصوم و بی گناه را به راحتی مسموم می کردند، من پرستارانی کاربلد را دیدم که انسان ها را با تزریق یک آمپول به قتل می رساندند و مجموع این دلایل مرا به آموزش مشکوک کرد. از شما تقاضا می کنم که تلاش کنید قبل از تربیت دانش آموزان به عنوان یک دکتر یا یک مهندس از آن ها یک انسان بسازید تا روزی تبدیل به جانوران روانی دانشمند نشوند !!!

به دانش آموزان خود پیاموید بهترین ثروت آن ها انسانیت است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ﴾

«خداوند حال هیچ قومی را دگرگون نخواهد کرد تا زمانی که خود آن قوم حالشان را تغییر دهند.»

کنکور ۹۹ از چیدمان جدید و سبکی نو از سؤالات درس «**دین و زندگی**» پرده برداشت که موفقیت در آن، قطعاً نیازمند تمرین و مواجهه با سؤالات شبیه ساز کنکور گذشته، همراه با چاشنی پیش بینی‌هایی از کنکور آینده است. مهم‌ترین عاملی که به تسلط شما برای این درس کمک می‌کند، حل کردن آزمون‌هایی استاندارد با نکات نو و دوره‌ای، به دور از تکرار و گرافه‌گویی است. بنابراین تصمیم جدی گرفتیم تا این اثر را با **سبکی پوششی** [به معنای تکرار کردن درس‌های قبلی در آزمون‌های بعدی] ارائه کنیم تا از آفت فراموشی مطالب فزاد درس دین و زندگی نیز بگریزیم.

در این کتاب، ۲۴ آزمون به صورت مبحثی: [درس ۱ تا ۳] و [درس ۴ تا ۶]، [درس ۷ تا ۹]، [درس ۱۰ تا ۱۲] در پایه‌های دهم و یازدهم و به صورت [درس ۱ تا ۳] و [درس ۴ تا ۶] و [درس ۷ تا ۹] و [درس ۱۰ تا ۱۲] در پایه دوازدهم، آورده شده است.

از هر فصل دو آزمون انتخاب شده که در آزمون اول ترتیب منطقی مباحث درس به درس لحاظ شده است، اما در آزمون دوم به صورت **تلفیقی** چینش سؤالات همانند کنکور انجام گرفته است. همچنین در پاسخنامه برای سرعت عمل شما در رسیدن به مقصود، از رنگ‌بندی‌هایی استفاده شده است. و در انتهای این آزمون‌ها نیز **۲ آزمون جامع شبیه‌ساز کنکور** و همچنین آخرین کنکور یعنی **کنکور ۹۹** نیز آورده شده است تا شما دانش آموز گرامی را به اوج قابلیت‌ها و شایستگی‌ها یثان برساند. **استفاده از جدیدترین و بروزترین سبک سؤالات شمارشی**، چند قسمتی و **مقایسه‌ای** در آزمون لحاظ شده است.

M.Mohsenikabir

M.Rezaeibagha

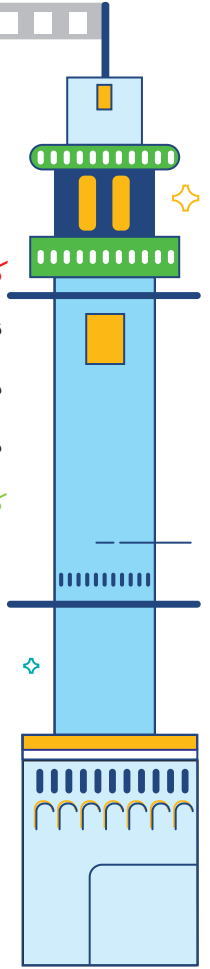
ایم‌دایم تراسته باشیم در سیر موفقیت شما عزیزان کام شوی برداشته باشیم.

شاد و پیروز باشید رضی‌حسینی کیو، محمد ضایعی بقادر

از طریق اینستاگرام ما را دنبال کنید.

 mohsenikabir

 mohammad_rezaeibagha_dini

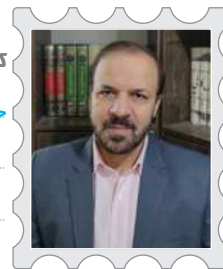
H. Hashemi

کارشناس علمی :

سید هادی هاشمی

مؤلف کتابهای کمک آموزشی

مدرس علامه حلی و فرزنانگان

H. Fayaz

کارشناس علمی :

حسن فیاض

مدرس مراکز آموزشی تهران

مطرح کنکورهای آزمایشی

M. Ebtesam

کارشناس علمی :

محبوبه ایتسام

مدرس مدارس مطرح تهران

مطرح گزینه ۲ و قلم چیا

M. Bayati

کارشناس علمی :

محسن بیانی

مدرس مدارس برتر تهران

مدرس فرزنانگان اهواز

J. Ranjbarzadeh

کارشناس علمی :

جعفر رنجبرزاده

مدرس مدارس حلی، مفید،

هدف، مؤلف کتابهای گاج و ...

V. Dolati

کارشناس علمی :

وحید دولتی

مدرس مدارس سلام، علامه

امینی، خاتم، دکتر حسابی و ...

A. A. andy

کارشناس علمی :

عسکر امیرکلایی اندی

مدرس مدارس فرزنانگان

مؤلف کتابهای گاج

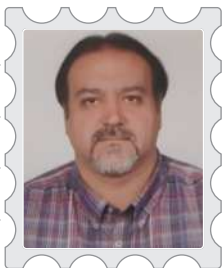
M. Farhangiyon

کارشناس علمی :

مهندس محمدرضا فرهنگیان

مطرح آزمونهای قلم چیا، مدرس

مدارس انرژی اتمی، مفید، سلام

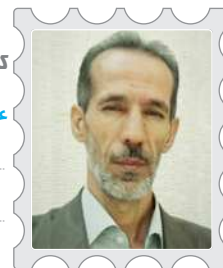
F. Marshedi

کارشناس علمی :

سید فخرالدین مرشدی

مدرس انرژی اتمی، البرز

مدرس آنلاین شیراز، اهواز

A. Zangane

کارشناس علمی :

علی مراد زنگنه

مؤلف کتابهای کنکور

مدرس مدارس برتر تهران

A. Ahadzadeh

کارشناس علمی :

ابوالفضل احدزاده

مدرس مدارس برتر تهران

مطرح کنکورهای آزمایشی

H. Naseri

کارشناس علمی :

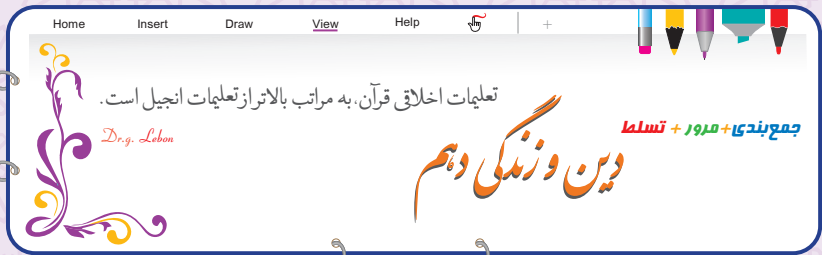
هادی ناصری

مدرس کلاسهای آلا

دبیرستان صنعتی شریف

GUSTAVE LE BON
1841-1931

Religion & Life

صفحه ۴۸۵ کتاب درسی | جمع‌بندی + مرور + تسلط درس ۱ تا ۳ | سال دهم | سکانس ۱

1. در کلام قرآن، نابودکننده زندگی بشر از نگاه کافران چه چیزی معرفی شده است و سرگرم‌سازی خود به هر کاری برای نسیان و غفلت از مرگ، بازتاب چه نگاهی است؟

- ۱) ﴿إِلَّا يَظُنُّونَ﴾ - بی‌نهایت‌طلبی و میل به جاودانگی انسان و در نتیجه، فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها
- ۲) ﴿إِلَّا الدَّهْرُ﴾ - بی‌نهایت‌طلبی و میل به جاودانگی انسان و در نتیجه، فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها
- ۳) ﴿إِلَّا يَظُنُّونَ﴾ - عدم توانایی بیرون کردن فکر مرگ از ذهن و در نتیجه، بی‌ارزش شدن زندگی چندروزه
- ۴) ﴿إِلَّا الدَّهْرُ﴾ - عدم توانایی بیرون کردن فکر مرگ از ذهن و در نتیجه، بی‌ارزش شدن زندگی چندروزه

2. آن‌جا که درباره انسان‌شناسی و شناخت ودیعه‌های الهی به عنوان نافع‌ترین علوم سخن گفته می‌شود، مفاهیم «کمک‌کننده در پیمودن راه حق و نشان دادن راه سعادت» و «عامل بازدارنده آدمی از راحت‌طلبی» به ترتیب در کدام عبارات قرآنی نمایان است؟

- ۱) ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ﴾ - ﴿لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۲) ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ﴾ - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳) ﴿إِنَّمَا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۴) ﴿إِنَّمَا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ - ﴿لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾

3. غایت اصلی افراد زیرک در جهان هستی کدام است و این افراد چگونه زندگی می‌کنند؟

- ۱) رسیدن به آخرتی زیبا - همه کارهای دنیوی خود را در مسیر رضای الهی انجام می‌دهند.
- ۲) خداوند کریم - همه کارهای دنیوی خود را در مسیر رضای الهی انجام می‌دهند.
- ۳) خداوند کریم - همه کارهای دنیایی خود را در جهت انجام عبادت الهی قرار می‌دهند.
- ۴) رسیدن به آخرتی زیبا - همه کارهای دنیایی خود را در جهت انجام عبادت الهی قرار می‌دهند.

4. کدام دسته از آیات قرآن کریم نشان‌دهنده ابعاد جسمانی و روحانی انسان است و کدام آیه مبارکه در لسان نبی مکرم اسلام ﷺ تبیین عبارت «بلکه برای بقا آفریده شده‌اید» می‌باشد؟

- ۱) آیات مربوط به هدف جهان - ﴿نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ﴾
- ۲) آیات مربوط به هدف جهان - ﴿وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوَانُ﴾
- ۳) آیات مربوط به آفرینش انسان - ﴿وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوَانُ﴾
- ۴) آیات مربوط به آفرینش انسان - ﴿نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ﴾

5. اگر بگوییم: «هرکس در خود بنگرد یا به تماشای جهان بنشیند، خدا را می‌یابد و محبتش را در دل احساس می‌کند.» کدام حدیث علوی را مستمسک خود قرار داده‌ایم؟

- ۱) «هیچ کس بی‌پهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وا نگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.»
- ۲) «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر این‌که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم.»
- ۳) «دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست.»
- ۴) «برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید، بلکه برای بقا آفریده شده‌اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر، منتقل می‌شوید.»

6. به سخره گرفتن و استهزای احکام الهی، از جمله نماز، از ویژگی‌های کدام گروه از افراد است و خروج از ورطه فراموشی خدا، کدام اقرار و اعتراف را به دنبال دارد؟

- ۱) آنان که تعقل نمی‌کنند. - دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از وی دورم
- ۲) آنان که غافل‌اند. - دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از وی دورم
- ۳) آنان که غافل‌اند. - تو را چندین پیمبر کرده آگاه / که خواهد بود کاری صعب بر راه
- ۴) آنان که تعقل نمی‌کنند. - تو را چندین پیمبر کرده آگاه / که خواهد بود کاری صعب بر راه

7. مفهوم نهفته در بیت «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش / یا آن‌که به هر لحظه، صدعقل و نظر سازد؟» در کدام مورد به درستی آمده است؟

- ۱) انسان خردمند و زیرک، نباید هدف‌های اصلی را به جای اهداف فرعی قرار دهد.
- ۲) سرمایه تفکر و تعقل در انسان، سبب تشخیص راه درست از نادرست می‌شود.
- ۳) انتخاب اهداف جامع و دربردارنده، از ویژگی‌های افراد باذکاوت است.
- ۴) یکی از عوامل دوزخی نشدن، بهره بردن از حقایقی است که عقل، آن‌ها را درک می‌کند.

8. قرآن کریم بعد از این‌که می‌فرماید: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار» چه موضوعی را بیان می‌کند؟

- ۱) مؤمنان پاداش داده خواهند شد.
- ۲) اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند.
- ۳) آن‌چه نزد خداست بهتر و پایدارتر است.
- ۴) آن مقدار از دنیا را که بخواهیم، به انسان‌ها می‌دهیم.

9. هر کدام از عبارات زیر با کدام عبارت قرآنی هم‌آوایی دارد؟

- پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می‌گردد.
  - دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر می‌شود.
  - قطعاً خداوند ظالمان را در جهان دیگر به سزای اعمالشان می‌رساند.
- ۱) ﴿لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾ - ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ - ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
  - ۲) ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ - ﴿فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ﴾ - ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
  - ۳) ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ - ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ - ﴿فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ﴾
  - ۴) ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ - ﴿فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ﴾ - ﴿فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ﴾

10. از آیه شریفه ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ کدام موضوع به ذهن انسان متبادر می‌گردد؟

- ۱) همه موجودات عالم به‌ویژه انسان با برنامه‌ای حساب شده به این جهان گام نهاده‌اند.
- ۲) روح بی‌نهایت طلب انسان جز با سرچشمه بی‌پایان خوبی‌ها و زیبایی‌ها آرام نمی‌گیرد.
- ۳) هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.
- ۴) ای دوست شکر بهتر یا آن‌که شکر سازد / خوبی قمر بهتر، یا آن‌که قمر سازد؟

11. شاخصه انتخاب درست هدف‌ها برای صرف کردن زندگی به آن‌ها کدام است و هدایت ما به این معیار و نتایج آن، براساس کدام صفات الهی انجام پذیرفته است؟

- ۱) همسو بودن با میل بی‌نهایت طلب و استعدادهای متنوع انسان - قادر حکیم
- ۲) رساندن انسان به سرحدی از رشد و کمال و اهداف دنیوی - قادر حکیم
- ۳) همسو بودن با میل بی‌نهایت طلب و استعدادهای متنوع انسان - رحیم اعلم
- ۴) رساندن انسان به سرحدی از رشد و کمال و اهداف دنیوی - رحیم اعلم

20. با امعان نظر به آیات قرآنی فریفته شدن انسان با آمال طویل و دراز تابع کدام عملکرد انسان است؟

- ۱) مغروق شدن در حسیض غرایز و تمایلات دانی
۲) پذیرش دعوت شیطان پس از آلوده شدن به شراب و قمار
۳) پشت کردن به حق پس از روشن شدن هدایت
۴) تزئین اعمال زشت انسان به وسیله شیطان رانده شده

21. افکندن کینه و عداوت میان ابنای بشر به واسطه کدام اسباب توسط شیطان ایجاد می‌شود و کدام معضل دیگر را نیز به وجود می‌آورد؟

- ۱) بت‌پرستی و تیرک‌های بخت‌آزمایی - زینت دادن زشت‌کاری‌ها
۲) شراب و قمار - باز داشتن از یاد خدا و نماز
۳) شراب و قمار - زینت دادن زشت‌کاری‌ها
۴) بت‌پرستی و تیرک‌های بخت‌آزمایی - باز داشتن از یاد خدا و نماز

22. بعد از اینکه در کلام قرآنی می‌خوانیم برخی از مردم نیکی دنیا و آخرت را طلب می‌کنند و بهره‌ای از آخرت ندارند، قرآن کدام صفت باری تعالی را به منصفه ظهور می‌گذارد و سرچشمه اختلاف در انتخاب اهداف کدام است؟

- ۱) سریع الحساب - نوع جهان‌بینی
۲) سریع الحساب - هدف‌اعلی و افضل
۳) ارحم الراحمین - هدف‌اعلی و افضل
۴) ارحم الراحمین - نوع جهان‌بینی

23. اگر از ما بپرسند: شعر «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست» چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد، چه پاسخی می‌دهیم؟

- ۱) انسان نباید به دنیا راضی شود و به آن اکتفا کند بلکه باید نعمت و پاداش اخروی را جست‌وجو کند.
۲) انسان باید برترین هدف را برگزیند و از آنجایی که او دارای گرایش به بی‌نهایت‌طلبی است، باید هدفی جامع را انتخاب کند.
۳) با نوع نگرش و جهان‌بینی خویش هدف صحیح را برگزیند و به سوی او حرکت کند.
۴) لازمه تقرب به خداوند متعال این است که به کارهایی مانند کسب مال و ثروت که فرعی هستند، کمتر توجه شود.

24. کدام موارد ذیل از نظر ربط مفهومی به صورت درست ذکر شده است؟

- الف) بیت «دوست نزدیک‌تر از من به من است» درباره قرب وجودی انسان به خدا است.
ب) دوزخی شدن متبوع نشنیدن و تعقل نکردن است.
ج) طغیان‌گردونی که انسان را به گناه دعوت می‌کند نفس‌آماره است.
د) شیطان اعمال زشت پشت‌کنندگان به حق را در نظرشان زینت می‌دهد.
۱) الف - د
۲) ج - د
۳) ب - ج
۴) الف - ب

25. درباره دشمن قسم‌خورده انسان به ترتیب «پندار»، «سوگند» و «راه انحصاری نفوذ» در کدام یک تجلی دارد؟

- ۱) برتری از آدمیان - بازداشتن از عقل و وجدان - وسوسه کردن
۲) فریب آدمیان - بازداشتن از عقل و وجدان - دعوت به گناه
۳) برتری از آدمیان - فریب دادن فرزندان آدم - وسوسه کردن
۴) فریب آدمیان - فریب دادن فرزندان آدم - دعوت به گناه

26. دست یافتن به پاسخ کدام سؤال است که در عین فراموشی دیگر کارها باکی برای انسان نباشد و در بیان امام علی (ع) چرا انسان نباید خود را سرگرم کارهای لهو کند؟

- ۱) هدف زندگی انسان در این جهان کدام است؟ - زیرا خالق جهان حکیم است و هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده است.
۲) هدف زندگی انسان در این جهان کدام است؟ - زیرا انسان به خود واگذار نشده تا کارهای بی‌ارزش کند.
۳) تفاوت میان انسان و حیوان در رسیدن به هدف کدام است؟ - زیرا انسان به خود واگذار نشده تا کارهای بی‌ارزش کند.
۴) تفاوت میان انسان و حیوان در رسیدن به هدف کدام است؟ - زیرا خالق جهان حکیم است و هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده است.

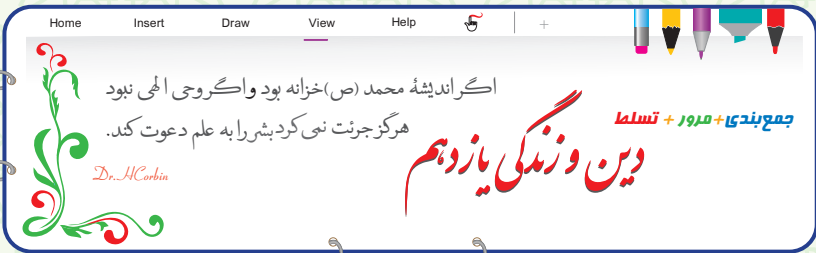

- 27. انسانی که خود را از قاعده کَلَى غایتمندی خلقت مستثنی نمی‌داند، چه دیدگاهی در مورد قدم نهادن در دنیا دارد و به کدام سخن حکیمانه جامه عمل می‌پوشاند؟**
- ۱) دنیا فرصتی است برای رسیدن به هدف - «هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهُو کند.»
  - ۲) دنیا فرصتی است برای رسیدن به هدف - «دنیا، کشتگاه آخرت است و دل بهترین زمین برای آن است.»
  - ۳) دنیا جز به حق خلق نشده و لهُو و لعب نیست - «دنیا، کشتگاه آخرت است و دل بهترین زمین برای آن است.»
  - ۴) دنیا جز به حق خلق نشده و لهُو و لعب نیست - «هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهُو کند.»
- 28. سرحد نداشتن رشد و کمال، مربوط به کدام دسته از موجودات است و نوع استعدادهای آن‌ها به چه صورت درون آن‌ها نهادینه شده است؟**
- ۱) انسان‌ها - صرفاً استعدادهای متنوع معنوی
  - ۲) انسان‌ها - استعدادهای مادی و معنوی فراوان
  - ۳) گیاهان و حیوانات - استعدادهای مادی و معنوی فراوان
  - ۴) گیاهان و حیوانات - صرفاً استعدادهای متنوع معنوی
- 29. نزدیک‌تر شدن به خداوند وابسته به چیست و قطعیت غایتمندی آفرینش آسمان‌ها و زمین در کدام عبارت قرآنی مشهود است؟**
- ۱) میزان کسب زیبایی‌ها و خوبی‌ها - ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِإِغْيَابٍ﴾
  - ۲) میزان کسب زیبایی‌ها و خوبی‌ها - ﴿مَا خَلَقْنَا هُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
  - ۳) انتخاب اهداف اصلی و پایان ناپذیر - ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِإِغْيَابٍ﴾
  - ۴) انتخاب اهداف اصلی و پایان ناپذیر - ﴿مَا خَلَقْنَا هُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
- 30. خداوند در ازای مطالبات گروهی که می‌گویند: «پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.» چه مژده‌ای می‌دهد و آنان مصداقی از کدام آیه مبارکه هستند؟**
- ۱) پاداش داده خواهند شد - ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
  - ۲) پاداش داده خواهند شد - ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ﴾
  - ۳) خداوند سریع‌الحساب است - ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
  - ۴) خداوند سریع‌الحساب است - ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ﴾
- 31. با تأمل در ذات پرتلاطم انسان کاوشگر به دنبال سرچشمه خوبی‌ها، در می‌یابیم که چه زمانی آرام می‌یابد و نتیجه این تأمل چیست؟**
- ۱) وقتی به منبع زیبایی‌ها برسد. - آن چه در دست ماست، کالای دنیا و آرایش آن است.
  - ۲) هنگامی که به سوی سرچشمه نیکی‌ها حرکت کند. - آن چه در دست ماست، کالای دنیا و آرایش آن است.
  - ۳) هنگامی که به سوی سرچشمه نیکی‌ها حرکت کند. - هدف اعلی و غایت قُصوی، قرب الهی است.
  - ۴) وقتی به منبع زیبایی‌ها برسد. - هدف اعلی و غایت قُصوی، قرب الهی است.
- 32. اینکه اصالت‌نگری به اهداف‌گذرای دنیوی، عامل امتناع از وصول اهداف اصیل زندگی بشر است، مفهوم مستنبط از کدام آیه شریفه است؟**
- ۱) «آن چه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آن چه نزد خداست، بهتر و پایدارتر است.»
  - ۲) «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن، ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.»
  - ۳) «آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.»
  - ۴) «هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.»
- 33. از شعر مولانا که سروده است: «ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد / خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟» چه مواردی قابل برداشت است؟**
- الف) افراد زیرک، می‌دانند که برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را در بردارند.
  - ب) رسیدن به اهداف دنیایی در سایه رسیدن به اهداف دیگر میسر است.
  - ج) به میزانی که هدف، برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را درون خود جای می‌دهد.
  - د) افراد باهوش با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی، با یک تیر چند نشان می‌زنند.
- ۱) ۲) ۳) ۴)
- 34. تشخیص‌دهنده طرق غلط و خوب از یکدیگر کدام ودیعه الهی است و قرآن کریم دلیل دوزخی شدن را چه چیزی معرفی می‌نماید؟**
- ۱) قوه تعقل - تمسخر و عدم درک حقیقت عبادت
  - ۲) قوه تعقل - عدم شنیدن و تعقل کردن
  - ۳) قوه اختیار - عدم شنیدن و تعقل کردن
  - ۴) قوه اختیار - تمسخر و عدم درک حقیقت عبادت

HENRY CORBIN
1903-1978

Religion & life

صفحه ۸ تا ۱۷ کتاب درسی | جمع‌بندی+ مرور + تسلما درس ۱ تا ۳ | سال یازدهم | سکانس ۹ | Henry Corbin

201. اگر بخواهیم برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی شکاکان در الهی بودن قرآن مستندی و حیانی بیان کنیم، کدام آیه رهگشای ما خواهد بود و آسان‌ترین

طریق برای غیرالهی نشان دادن اسلام و قرآن کریم در کدام عبارت تجلی دارد؟

- ۱) ﴿...علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله﴾ - ﴿ام یقولون افتراه قل فأتوا بسورة بمثله﴾
- ۲) ﴿ام یقولون افتراه قل فأتوا بسورة مثله﴾ - ﴿ام یقولون افتراه قل فأتوا بسورة بمثله﴾
- ۳) ﴿ام یقولون افتراه قل فأتوا بسورة بمثله﴾ - ﴿...علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله﴾
- ۴) ﴿...علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله﴾ - ﴿...علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله﴾

202. امام کاظم علیه السلام، رتبه چه کسی را در آخرت، برتر معرفی می‌نماید و خداوند به هدف اتمام حجت با بندگان، چگونه اقدام نموده است؟

- ۱) آن کس که عقلش کامل تر است. - ارسال رسولانی بشارت دهنده و هشداردهنده
- ۲) آن کس که عقلش کامل تر است. - تذکر دادن به زیانی که فراگیر همه انسان هاست.
- ۳) هرکس پیام الهی را بهتر بپذیرد. - تذکر دادن به زیانی که فراگیر همه انسان هاست.
- ۴) هرکس پیام الهی را بهتر بپذیرد. - ارسال رسولانی بشارت دهنده و هشداردهنده

203. آیه شریفه ﴿لُتْحِیَیْهِ بِلَدَّةٍ مِّیْتَاً﴾ به کدام عامل احیاگر اشاره می‌کند و پاسخ دادن انسان به این نیازها از چه طریقی میسر است؟

- ۱) ﴿استَجِیْبُوا لِلّٰهِ وَ لِلرَّسُولِ اِذَا دَعَاكُمْ﴾ - فراتر رفتن از سطح زندگی روزمره و اندیشیدن در افق بالاتر
- ۲) ﴿استَجِیْبُوا لِلّٰهِ وَ لِلرَّسُولِ اِذَا دَعَاكُمْ﴾ - بهره بردن از طبیعت پس از آگاه شدن از آن‌ها
- ۳) ﴿وَ جَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ کُلَّ شَیْءٍ حَیٍّ﴾ - فراتر رفتن از سطح زندگی روزمره و اندیشیدن در افق بالاتر
- ۴) ﴿وَ جَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ کُلَّ شَیْءٍ حَیٍّ﴾ - بهره بردن از طبیعت پس از آگاه شدن از آن‌ها

204. ترجمه کدام آیه مبارکه، مبین این حقیقت است که خداوند یک دین برای انسان‌ها فرستاده و به همه پیامبران فرمان داده است تا همان دین را در

میان مردم تبلیغ کنند و راه تفرقه در پیش نگیرند؟

- ۱) ﴿[این دین] آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید.﴾
- ۲) ﴿ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود.﴾
- ۳) ﴿قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیمودند، مگر...﴾
- ۴) ﴿خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آنچه را ما به تو وحی کردیم...﴾

205. شعر «مرد خردمند هنر پیشه را / عمر دو بایست در این روزگار...» مؤید کدام نیاز برتر است و با کدام آیه شریفه هم‌آوایی دارد؟

- ۱) درک آینده خویش - ﴿و من یتبغ غیر الاسلام دیناً فلن یقبل منه﴾
- ۲) درک آینده خویش - ﴿یا ایها الذین آمنوا استجیبوا لله و للرسول اذا دعاکم لما یحییکم﴾
- ۳) کشف راه درست زندگی - ﴿یا ایها الذین آمنوا استجیبوا لله و للرسول اذا دعاکم لما یحییکم﴾
- ۴) کشف راه درست زندگی - ﴿و من یتبغ غیر الاسلام دیناً فلن یقبل منه﴾

206. چه عاملی باعث شد که تعالیم الهی جزء آداب و فرهنگ و سبک زندگی مردم گردد و این عامل درباره چه موضوعی است؟

- ۱) تحرک و پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - علل تجدید نبوت
- ۲) تحرک و پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - علل اتمام نبوت
- ۳) استمرار و پیوستگی در دعوت - علل اتمام نبوت
- ۴) استمرار و پیوستگی در دعوت - علل تجدید نبوت

207. هدف خداوند تبارک و تعالی از ارسال پیامبرانی بشارت‌دهنده و هشداردهنده چه بوده است و برگزیدن برنامه غیر الهی چه آثاری برای انسان مختار دارد؟

- ۱) ﴿إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ - نمی‌تواند پاسخ درستی به نیازهای برتر بدهد و دچار زیان اخروی می‌شود.
- ۲) ﴿إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ - درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار او را آزار می‌دهد و دچار زیان آشکار می‌شود.
- ۳) ﴿لَيْلًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ﴾ - درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار او را آزار می‌دهد و دچار زیان آشکار می‌شود.
- ۴) ﴿لَيْلًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ﴾ - نمی‌تواند پاسخ درستی به نیازهای برتر بدهد و دچار زیان اخروی می‌شود.

208. پاسخ‌ها به سؤال‌های اساسی انسان باید حداقل دو ویژگی داشته باشد این دو ویژگی دقیقاً در کدام یک به طور صحیح مطرح شده است؟

- ۱) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد و همه جانبه باشد، زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه است.
- ۲) همه جانبه باشد و کاملاً درست و قابل اعتماد باشد، زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه است.
- ۳) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد و همه جانبه باشد، زیرا برای تجربه کردن راه‌های پیشنهادی بسیار زیاد، عمر محدود است.
- ۴) همه جانبه باشد و کاملاً درست و قابل اعتماد باشد، زیرا باید به نیازهای مختلف بشر به صورت هماهنگ پاسخ دهد.

209. چرا انسان‌هایی به عاقبت مندرج در عبارت قرآنی ﴿وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ دچار شده‌اند و چه راهی را برای انسان‌ها می‌نمایاند؟

- ۱) کسانی که دینی به جز اسلام بپذیرند. - ابتعاد از تفرقه و تلاش و پی‌گیری در جهت حفظ آخرین کتاب آسمانی
- ۲) کسانی که دینی به جز اسلام بپذیرند. - پایبندی پیروان پیامبران قبلی به پیروی از پیامبر اسلام ﷺ
- ۳) منحرفینی که دست به تحریف تعالیم زده‌اند. - پایبندی پیروان پیامبران قبلی به پیروی از پیامبر اسلام ﷺ
- ۴) منحرفینی که دست به تحریف تعالیم زده‌اند. - ابتعاد از تفرقه و تلاش و پی‌گیری در جهت حفظ آخرین کتاب آسمانی

210. هر یک از مفاهیم زیر با کدام یک از علل تجدید نبوت یا ختم نبوت ارتباط دارد؟

● آغاز نهضت علمی و فرهنگی بزرگ در کشورهای ایران، عراق، مصر و شام

● «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام»

● بازتاب ابتدایی بودن سطح فرهنگ

- ۱) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی - وجود قوانین تنظیم‌کننده - رشد تدریجی سطح فکر مردم
- ۲) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - تحریف تعلیمات پیامبر پیشین
- ۳) استمرار و پیوستگی در دعوت همه پیامبران در طول تاریخ - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - رشد تدریجی سطح فکر مردم
- ۴) استمرار و پیوستگی در دعوت همه پیامبران در طول تاریخ - وجود قوانین تنظیم‌کننده - تحریف تعلیمات پیامبر پیشین

211. یکی از دلایل فراموش شدن تدریجی تعالیم انبیا در طول تاریخ چه بود و در مقابله با آن، انبیا چه وظیفه‌ای داشته‌اند؟

- ۱) ابتدایی بودن سطح فکر و درک مردم - اصول ثابت دین الهی را درخور فهم مردم بیان کنند.
- ۲) عدم توسعه کتابت - اصول ثابت دین الهی را در خور فهم مردم بیان کنند.
- ۳) عدم توسعه کتابت - تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر برای مردم بیان کنند.
- ۴) ابتدایی بودن سطح فکر و درک مردم - تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر برای مردم بیان کنند.

212. چه عواملی سبب می‌شد که سران مشرکان، مردم را از شنیدن آیات قرآن منع کنند و اعجاز محتوایی قرآن از چه راهی قابل ادراک است؟

- ۱) سخن گفتن قرآن کریم از موضوع‌هایی همچون عدالت‌خواهی، علم‌دوستی، معنویت و حقوق برابر انسان‌ها - استفاده از ترجمه‌ها
- ۲) سخن گفتن قرآن کریم از موضوع‌هایی همچون عدالت‌خواهی، علم‌دوستی، معنویت و حقوق برابر انسان‌ها - فقط آشنایی با عربی
- ۳) ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمات و جملات، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات - استفاده از ترجمه‌ها
- ۴) ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمات و جملات، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات - فقط آشنایی با عربی

213. کدام عبارت قرآنی بیان می‌دارد که اگر قرآن کریم توسط یکی از درس خواندگان و دانشمندان جامعه آورده می‌شد، ممکن بود شک و شبهه‌ای ایجاد شود؟

- (۱) ﴿لَوْ جَدُوا فِيهِ اخْتِلافاً كَثِيراً﴾
 (۲) ﴿إِذَا لَرَاتَبِ الْمُبْطِلُونَ﴾
 (۳) ﴿لَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيراً﴾
 (۴) ﴿أَمْ يَقُولُونَ افْتِرَاءُ﴾

214. چند مورد از موارد زیر بیانگر اعجاز محتوایی قرآن یعنی «تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت» است؟

- (الف) در قرآن کریم بارها از تبیین و دلیل و همچنین قلم و کتاب نام برده شده است.
 (ب) قرآن کریم از زندگی مادی و دنیوی و همچنین امور معنوی و آخرت و رابطه انسان با خدا سخن گفته است.
 (ج) با اینکه قرآن کریم بیش از شش هزار آیه دارد ولی هیچ ناسازگاری و تعارضی میان آن‌ها نیست.
 (د) قرآن اشاره دارد که آسمان را با قدرت خود برافراشتیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم.
- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

215. در بیان قرآن کریم شرط اعطای حیات پاکیزه به هر مرد و زنی که کارهای شایسته انجام می‌دهند کدام است و این موضوع که مؤید اعجاز معنوی قرآن است، به چه امری دلالت دارد؟

- (۱) ایمان و عمل - تساوی زن با مرد در انسانیت
 (۲) ایمان و عمل - یکسانی حقوق فردی و اجتماعی مرد و زن
 (۳) تأسی به قرآن - تساوی زن با مرد در انسانیت
 (۴) تأسی به قرآن - یکسانی حقوق فردی و اجتماعی مرد و زن

216. ثمره مبارک تلاش مسلمانان در پرتو عنایت الهی و اهتمام پیامبر اکرم ﷺ در حفظ قرآن چه بود و در کدام آیه مبارکه انعکاس یافته است؟

- (۱) استغنائی قرآن از تصحیح - ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلافاً كَثِيراً﴾
 (۲) روزآمد بودن دین اسلام - ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلافاً كَثِيراً﴾
 (۳) روزآمد بودن دین اسلام - ﴿وَ مَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِيناً فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾
 (۴) استغنائی قرآن از تصحیح - ﴿وَ مَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِيناً فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

217. ذکر نکات علمی بی‌سابقه در قرآن کریم که از جنبه‌های اعجاز محتوایی قرآن به حساب می‌آید، نویدبخش چیست؟

- (۱) قرآن کریم درباره همه دانش‌ها و علوم در حد فهم بشر سخن گفته تا انسان‌ها را تشنه فراگیری علوم کند.
 (۲) قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته است و فقط از کسی ساخته است که آگاه به همه علوم است.
 (۳) قرآن کریم در حد نیاز بشر از علوم روز مطالبی را بیان داشته است که فقط از خداوند ساخته است.
 (۴) قرآن کریم در حد نیاز بشر از علوم روز مطالبی را بیان داشته است که جامع همه علوم است.

218. آیه شریفه ﴿و السَّمَاءُ بَنِياناً بِأَيْدِي وَأَنَا لَمَوْسِعُونَ﴾ کدام اعجاز قرآن را بیان می‌کند و مؤید کدام صفت باری تعالی است؟

- (۱) ذکر نکات علمی و حرکت زمین - قدرت خداوند
 (۲) ذکر نکات علمی و حرکت زمین - علم خداوند
 (۳) ذکر نکات علمی و انبساط جهان - علم خداوند
 (۴) ذکر نکات علمی و انبساط جهان - قدرت خداوند

219. دلیل تمایز شیوه هدایت‌گری خداوند برای انسان نسبت به سایر مخلوقات چیست و واسطه پاسخ‌گویی خداوند به نیازهای بنیادین انسان کدام است؟

- (۱) کسب معرفت به بایدها و نبایدها و یافتن راه صحیح زندگی - عقل
 (۲) توانایی تعقل و تفکر و قدرت انتخاب و اختیار - عقل
 (۳) توانایی تعقل و تفکر و قدرت انتخاب و اختیار - پیامبران
 (۴) کسب معرفت به بایدها و نبایدها و یافتن راه صحیح زندگی - پیامبران

220. این مصرع شعر مولوی که سروده است: «از کجا آمده‌ام، آمدنم بهر چه بود»، بیانگر کدام نیاز اساسی انسان است و با کدام سؤال هم‌آوایی دارد؟

- (۱) درک آینده خویش - چرا زیستن؟
 (۲) درک آینده خویش - چگونه زیستن؟
 (۳) شناخت هدف زندگی - چگونه زیستن؟
 (۴) شناخت هدف زندگی - چرا زیستن؟

221. چند مورد از موارد زیر از سوره عصر: ﴿و العصر، إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خَسْرٍ، أَلَّا الدِّينَ آمَنُوا و عملوا الصَّالِحَاتِ و تواصوا بالْحَقِّ و تواصوا بالصَّبْرِ﴾ برداشت می‌گردد؟

- (الف) ایمان و عمل صالح، مانع خسارت در زندگی دنیایی است. (ب) قسم خوردن به زمان، نشانه ارزشمندی و اهمیت آن است.
 (ج) عمل صالح، میوه و نتیجه ایمان است. (د) ریشه درخت ایمان، عمل صالح است.
- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

222. از آیه شریفه ﴿افلا يتدبرون القرآن ولو كان من عند غير الله لوجدوا فيه اختلافاً كثيراً﴾ کدام موضوعات مستفاد می‌گردد؟

- (الف) استحکام دل‌های متزلزل معلول نزول تدریجی قرآن کریم و عدم تعارض و متفاوت بودن این کلام است.
(ب) انسجام درونی در عین نزول تدریجی مؤکد و تأییدکننده اعجاز لفظی قرآن کریم است.
(ج) به علیت از سوی خدا بودن قرآن کریم و معلولیت عدم تعارض و ناسازگاری در آن، اشاره دارد.
(د) آیات قرآن همانند اعضای یک بدن هماهنگ و مؤید یکدیگر هستند.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

223. ویژگی‌های راه مناسبی که انسان باید برای زندگی انتخاب کند، کدام است؟

- (۱) با تکیه بر عقل و اندیشه خود، راه سعادت خود را تنظیم نماید.
(۲) براساس فکر، به دور از احساس و با دلیل محکم و عقل پسند، یکی از مکاتب بشری را برگزیند.
(۳) به آن مطمئن باشد تا بتواند با بهره‌مندی از سرمایه‌های خدادادی به هدف خلقت برسد.
(۴) سبک زندگی را متناسب با جهان‌بینی، نگرش و نوع اندیشه خاص خود برگزیند.

224. در بیان قرآن کریم انحراف در تعالیم انبیاء توسط اهل کتاب را چگونه معرفی می‌کند و دلیل آن را چه چیزی می‌داند؟

- (۱) ناآگاهانه و از روی جهل - رشک و حسدی که در میان آنان وجود داشت.
(۲) آگاهانه و از روی علم - رشک و حسدی که در میان آنان وجود داشت.
(۳) آگاهانه و از روی علم - عدم آگاهی و جهل از حقایق پیامبر جدید
(۴) ناآگاهانه و از روی جهل - عدم آگاهی و جهل از حقایق پیامبر جدید

225. قرآن کریم، در مورد دین حضرت ابراهیم (ع) چه شبهه‌ای را مرتفع می‌سازد و منشأ اختلاف و چنددینی را چه می‌داند؟

- (۱) مسیحی یا یهودی بودن آن حضرت - رشک و حسدی که میان اهل کتاب وجود داشت.
(۲) بت پرست و مشرک بودن آن حضرت - رشک و حسدی که میان اهل کتاب وجود داشت.
(۳) بت پرست و مشرک بودن آن حضرت - کوتاهی علمای دین در به پا داشتن دین واحد
(۴) مسیحی یا یهودی بودن آن حضرت - کوتاهی علمای دین در به پا داشتن دین واحد

صفحه ۸ تا ۸۷ کتاب درسی	جمع‌بندی + مرور + تسلط درس ۱ تا ۳	سال یازدهم	سکانس ۱۰	
------------------------	-----------------------------------	------------	----------	---

226. در پاسخ به این پرسش که: «چه چیزی به روح و درون انسان شادابی و طراوت می‌بخشد؟»، کدام آیه مبارکه را می‌توان مستمسک قرار داد؟

- (۱) ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...﴾ (۲) ﴿رُشِدًا مَّبْشُورِينَ وَ مُنْذِرِينَ لِيَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...﴾
(۳) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَ لِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ﴾ (۴) ﴿وَ مَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ...﴾

227. عامل زنده‌کننده جهان مادی و از جمله انسان چیست و پذیرش فرمان الهی و پیام‌آورش چه تأثیری در زندگی دارد؟

- (۱) ﴿وَ جَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ﴾ - ﴿لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ (۲) ﴿وَ جَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ﴾ - ﴿اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ﴾
(۳) ﴿تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ﴾ - ﴿اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ﴾ (۴) ﴿تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ﴾ - ﴿لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾

228. چه چیزی سبب گردیده که در طول تاریخ بشر، همواره شاهد ارائه تعاریف متفاوت و متنوع و گاه متضاد از معنای سعادت و خوشبختی از جانب مکاتب بشری باشیم؟

- (۱) پیگیری‌های انسان در برآوردن امیدها و آرزوهای کوچک و بزرگ و متفاوت
(۲) منحصر نبودن نیازهای انسان به نیازهای طبیعی و غریزی و اندیشیدن در افق‌های برتر و عالی
(۳) استفاده دائمی انسان از قدرت تفکر و تعقل و اراده و اختیار در راستای رسیدن به سعادت واقعی
(۴) نیاز دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که بتواند پاسخگوی نیازهایش باشد و سعادتش را تضمین کند.

397. عاقبت نهایی معاشرت‌هایی که منشأ آن هوس‌های زودگذر است اما با عنوان شناخت روحیه همسر صورت می‌گیرد، کدام است و چرا خداوند به ما اجازه این‌گونه معاشرت‌ها را نداده است؟

- (۱) بی‌نتیجه بودن - احساسات حاکم می‌شود.
(۲) سستی رابطه و جدایی - آثار زیان بار دارد.
(۳) بی‌نتیجه بودن - آثار زیان بار دارد.
(۴) سستی رابطه و جدایی - احساسات حاکم می‌شود.

398. نتایج برقراری ارتباط پنهان یا آشکار با جنس مخالف در دنیا و آخرت به ترتیب کدام است؟

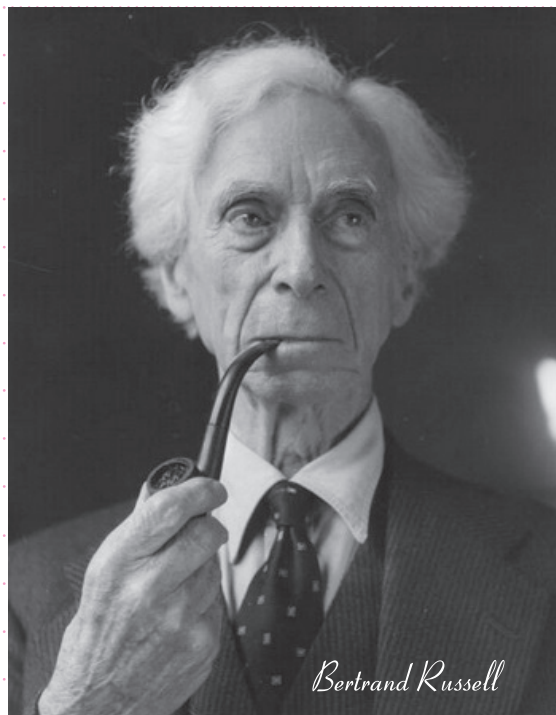
- (۱) جلب نظر سوء دیگران به خانواده‌اش بر مبنای عدل در دنیا - دامن‌گیر شدن زیان تا قیامت
(۲) تأثیر بد در نسل‌های آینده - بدترین سامان‌یابی زندگی و گرفتاری به عذاب‌های اخروی
(۳) جلب نظر سوء دیگران به خانواده‌اش - بدترین سامان‌یابی زندگی و گرفتاری به عذاب‌های اخروی
(۴) تأثیر بد در نسل‌های آینده - دامن‌گیر شدن زیان تا قیامت

399. صفتی که مانع بسیاری از زشتی‌ها می‌شود، کدام است و قرآن کریم آن را بیش از ۹۵ بار برای چه کسی به کار برده است؟

- (۱) عزت - خداوند متعال
(۲) صبر - خداوند متعال
(۳) عزت - پیامبر ﷺ
(۴) صبر - پیامبر ﷺ

400. نمونه‌ای از نائل شدن پسر و دختر جوان به درجات معنوی بالاتر در سایه ازدواج، کدام است و در کدام عبارت شریفه به آن اشاره شده است؟

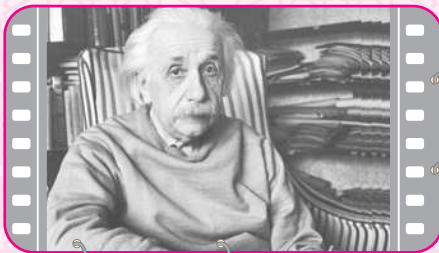
- (۱) تحکیم وحدت روحی زوجین و رساندن بندگان خدا به بالندگی - ﴿وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً﴾
(۲) تحکیم وحدت روحی زوجین و رساندن بندگان خدا به بالندگی - ﴿لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا﴾
(۳) گذشت و مدارا و تحمل سختی‌ها و ناگواری‌های زندگی - ﴿لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا﴾
(۴) گذشت و مدارا و تحمل سختی‌ها و ناگواری‌های زندگی - ﴿وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً﴾

از خود انسانیت به یادگار بگذارید، نه انسان.

تولید مثل را هر جانوری بلد است!!

«پرفسور برتراند راسل»

ALBERT EINSTEIN
NOBEL: 1921 1879-1955

قرآن، کتاب چمن هندسه یا حساب نیست، بلکه مجموعه‌ای از قوانین است که بشر را به راه راست، هدایت می‌کند و راهی که بزرگ‌ترین فلاسفه از تعریف آن عاجزند...

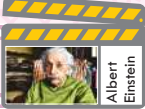
جمع‌بندی + مرور + تسلط

دین و زندگی دوازدهم

Home Insert Draw View Help

Religion & Life

صفحه ۳۸۵ کتاب درسی | جمع‌بندی + مرور + تسلط درس ۱ تا ۳ | سال دوازدهم | سکانس ۱۷

401. مهم‌ترین اعتقاد دینی کدام است و عدم اعتقاد به آن، چه پیامدی به دنبال خواهد داشت؟

- ۱) یکتاپرستی - تمام اعتقادات دینی دیگر سست خواهند بود.
- ۲) یکتاپرستی - هیچ اعتقاد دینی دیگری، اعتبار ندارد.
- ۳) ایمان به رستاخیز الهی - هیچ اعتقاد دینی دیگری، اعتبار ندارد.
- ۴) ایمان به رستاخیز الهی - تمام اعتقادات دینی دیگر سست خواهند بود.

402. براساس عبارت قرآنی «فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ» مشرکان دچار چه نوع شرکی شده‌اند و پاسخ خداوند به آنان در کدام عبارت تجلی دارد؟

- ۱) شرک در خالقیت - «قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ»
- ۲) شرک در ربوبیت - «قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ»
- ۳) شرک در ربوبیت - «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»
- ۴) شرک در خالقیت - «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»

403. علیت خالقیت خداوند، در کدام عبارت قرآنی متجلی است و آیه «... وَ لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا» بازتاب کدام مرتبه توحید است؟

- ۱) «وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ» - ولایت
- ۲) «وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ» - ولایت
- ۳) «وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ» - مالکیت
- ۴) «وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ» - مالکیت

404. اثر صلۀ رحم در زندگی انسان کدام مورد است و این موضوع بیانگر چه رابطه‌ای است و در کدام حدیث اشاره گردیده است؟

- ۱) افزایش طول عمر - نسبت و کیفیت - «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ...»
- ۲) مغفرت و آمرزش - نسبت و کیفیت - «مَنْ يَعِيشْ بِالْإِحْسَانِ...»
- ۳) افزایش طول عمر - علیت و سببیت - «مَنْ يَعِيشْ بِالْإِحْسَانِ...»
- ۴) مغفرت و آمرزش - علیت و سببیت - «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ...»

405. اهم عوامل در تعیین هدف‌ها و رفتارها چیست و در چه صورت انسان عمر خود را در راه رسیدن به علم و دانش می‌گذراند و در این راه سعی و تلاش خواهد کرد؟

- ۱) دلبستگی‌ها و محبت‌های آدمی - اگر واقعاً معتقد شود آگاهی و دانش بزرگ‌ترین کمال انسان است.
- ۲) افکار و اعتقادات هر فرد - اگر واقعاً معتقد شود آگاهی و دانش بزرگ‌ترین کمال انسان است.
- ۳) افکار و اعتقادات هر فرد - در صورتی که گمان کند این هدف می‌تواند میل بی‌نهایت طلب درونش را آرام کند.
- ۴) دلبستگی‌ها و محبت‌های آدمی - در صورتی که گمان کند این هدف می‌تواند میل بی‌نهایت طلب درونش را آرام کند.

406. اینکه انسان موحد، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است، ثمره دریافت مفهوم کدام آیه شریفه است؟

- ۱) «قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ بِنِيَّ رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ...»
- ۲) «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا...»
- ۳) «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم...»
- ۴) «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ...»

407. اگر هر یک از افراد جامعه تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند، چه پیامدی برای جامعه خواهد داشت و نتیجه آن چیست؟

- ۱) ظلم و عدل جامعه را فرا می‌گیرد - افزایش قدرت انسان‌های ستمگر
- ۲) ظلم و عدل جامعه را فرا می‌گیرد - از بین رفتن اعتقاد موحدانه به جامعه آرمانی
- ۳) تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد - افزایش قدرت انسان‌های ستمگر
- ۴) تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد - از بین رفتن اعتقاد موحدانه به جامعه آرمانی

424. اگر از ما بپرسند: «آیا ما می‌توانیم به ذات خدا پی ببریم و بدانیم که او چیست؟» چه پاسخی را مناسب می‌بینیم؟

۱) چون ذهن ما به خلقت خداوند احاطه پیدا نمی‌کند از این رو نمی‌توانیم صفات و ویژگی‌های خداوند را از راه شناخت مخلوقاتش بشناسیم.
۲) چون خداوند حقیقتی نامحدود دارد در ظرف ذهن ما نمی‌گنجد، هر چپستی که برای او فرض کنیم او را در حد تصورات ذهنی خود پایین آورده و محدود کرده‌ایم.

۳) خداوند نور هستی است، یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار می‌شوند و وجودشان به وجود او وابسته است.
۴) انسان در پشت پرده ظاهر و در ورای هر چیزی می‌تواند خدا را ببیند که در قدم نخست مشکل به نظر می‌آید اما هدفی امکان‌پذیر و قابل دسترس است.

425. مسئول دانستن خود در برابر حفظ و آبادانی زمین، معلول ..... است که اشاره به بعد ..... توحید عملی دارد و آیه شریفه ..... به مراعات نمودن آن اشاره دارد.

- ۱) موجودات جهان را مخلوق خدا دیدن - فردی - ﴿أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ﴾
- ۲) موجودات جهان را مخلوق خدا دیدن - اجتماعی - ﴿أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ﴾
- ۳) ثبات و پایداری شخصیت و آرامش روان - فردی - ﴿فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾
- ۴) ثبات و پایداری شخصیت و آرامش روان - اجتماعی - ﴿فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾

426. نویدبخش آینده‌ای زیبا و شکوفا کننده استعدادها کدام است و در روایات چگونه ترسیم شده است؟

- ۱) تفکر و اندیشه - «افضل العبادة ادمان التّفکر فی الله و فی قدرته»
- ۲) تفکر و اندیشه - «ما رایت شیئاً الا و رایت الله قبله و بعده و معه»
- ۳) پاکی و صفای قلب - «ما رایت شیئاً الا و رایت الله قبله و بعده و معه»
- ۴) پاکی و صفای قلب - «افضل العبادة ادمان التّفکر فی الله و فی قدرته»

427. با تفکر درباره آغاز و پایان این هستی پنهان، به پاسخ کدام پرسش پی می‌بریم و لازمه آسان رسیدن به معرفت رؤیت خداوند در کل هستی چیست؟

- ۱) آیا می‌توانیم به ذات و چپستی خداوند پی ببریم؟ - عزم و اراده قوی
- ۲) آیا می‌توانیم به ذات و چپستی خداوند پی ببریم؟ - روشن‌ضمیری و پاکی طینت
- ۳) موجودات جهان، هستی خود را و امدار چه کسی هستند؟ - روشن‌ضمیری و پاکی طینت
- ۴) موجودات جهان، هستی خود را و امدار چه کسی هستند؟ - عزم و اراده قوی

428. به ترتیب از ترکیب کدام دو مقدمه به نتیجه «نیازمندی ما و جهان به سرچشمه متعالی هستی» پی می‌بریم؟

- ۱) «قائم به ذات بودن چیزی که پدیده نیست» - «نشأت نگرفتن وجود موجودات از خودشان»
- ۲) «قائم به ذات بودن چیزی که پدیده نیست» - «محتاج بودن پدیده‌ها به غیر خدا»
- ۳) «متکی نبودن موجودات به خود» - «نشأت نگرفتن وجود موجودات از خودشان»
- ۴) «متکی نبودن موجودات به خود» - «محتاج بودن پدیده‌ها به غیر خود»

429. بیان امیردل‌ها علی علیه السلام در حدیث شریف: «ما رَأَيْتُ شَيْئاً اِلَّا وَ رَأَيْتُ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ» مبتنی بر فهم کدام آیه نورانی است؟

- ۱) ﴿يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾
- ۲) ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
- ۳) ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾
- ۴) ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾

430. خاستگاه زبان حال انسان به پیشگاه خدا با عبارت قرآنی «يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» فهم کدام عبارت نورانی است؟

- ۱) ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
- ۲) ﴿أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾
- ۳) ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾
- ۴) ﴿لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾

431. نیازمندی موجودات در پیدایش و بقا به خداوند، چگونه قابل توصیف است و خدایابی انسان به چه کیفیت است؟

- ۱) در هر دو مرتبه یکسان است - استدلالی
- ۲) در مرتبه پیدایش بیشتر از بقاست - فطری
- ۳) در هر دو مرتبه یکسان است - فطری
- ۴) در مرتبه پیدایش بیشتر از بقاست - استدلالی

سکانس ۲۰

سال دوازدهم

جمع‌بندی + مرور + تسلط درس ۱ تا ۶

صفحه ۲ تا ۷۴ کتاب درسی

- 476.** رسول خدا ﷺ افراد را از تفکر در چه امری در حدیث «تفکروا فی کلّ شیءٍ و لا تفکروا فی ذات الله» بر حذر داشته است و دلیل آن کدام است؟
- ۱) وجود و هستی خدا - هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.
  - ۲) ماهیت و چیستی خدا - هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.
  - ۳) ماهیت و چیستی خدا - لازمه شناخت هر چیزی، احاطه و دسترسی به آن است که در مورد خدا برای انسان‌ها مقدور نیست.
  - ۴) وجود و هستی خدا - لازمه شناخت هر چیزی، احاطه و دسترسی به آن است که در مورد خدا برای انسان‌ها مقدور نیست.
- 477.** این جهان بینی که هرکس مالک چیزی باشد، حق تصرف و تغییر در آن را دارد، تبیین کننده کدام یک از درجات و مراتب توحید است و منشأ مالکیت خداوند بر تمام موجودات در کدام آیه ترسیم شده است؟

- ۱) خالقیت - ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾
- ۲) ولایت - ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾
- ۳) خالقیت - ﴿لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾
- ۴) ولایت - ﴿لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾

478. مطابق آیات قرآن، رسول خدا ﷺ در مورد چه کسی مأمور به ضمانت و مدافعه نخواهد بود؟

- ۱) ﴿و قد كفروا بما جاء کم من الحق﴾
- ۲) ﴿ذلک هو الخسران المبین﴾
- ۳) ﴿من جاء بالسیئة﴾
- ۴) ﴿مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ﴾

479. کدام نوع از سبک زندگی به رفتار ﴿فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَيَّ وَجْهًا﴾ می‌انجامد؟

- ۱) ﴿فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾
- ۲) ﴿اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ﴾
- ۳) ﴿أَنْ اَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾
- ۴) ﴿يَعْبُدُ اللَّهُ عَلَيَّ حَرْفٍ﴾

480. زمانی که پیامبر اسلام ﷺ می‌فرماید: «نَبِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ» تقدم و ارجحیت کدام موضوع را بیان می‌کند و با کدام سخن امام علی علیه السلام هم‌آوایی دارد؟

- ۱) تقدم حسن فعلی بر حسن فاعلی - «أثما الاعمال بالنیات»
- ۲) تقدم حسن فعلی بر حسن فاعلی - «فاعل الخیر خیر منه»
- ۳) تقدم حسن فاعلی بر حسن فعلی - «فاعل الخیر خیر منه»
- ۴) تقدم حسن فاعلی بر حسن فعلی - «أثما الاعمال بالنیات»

481. چند مورد از موارد ذیل مُبیین طُرُق تقویت کننده اخلاص است؟

الف) عنایت به فرائض الهی درخت اخلاص را آبیاری می‌کند.

ب) انسان حکیم، به درجاتی از بصیرت و روشن بینی می‌رسد که می‌تواند در شرایط سخت، حق را از باطل تشخیص دهد.

ج) هر قدر که معرفت انسان به خداوند بیشتر شود به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد.

د) اگر انسان در اخلاص پیش رود، به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد.

- ۱ الف - ج   ۲ ب - ج   ۳ ب - د   ۴ الف - د

482. کدام موضوع در مورد اخلاص در هریک از موارد زیر، به چشم می‌خورد؟

- «مهررخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان / هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا چه سود»
- «خداوند برای آزمایش اخلاص مردم، روزه را واجب کرد»
- برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه»

۱) دستیابی به درجاتی از حکمت - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات - ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص

۲) طرق قوام بخش اخلاص - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات - ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص

۳) دستیابی به درجاتی از حکمت - ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان.

۴) طرق قوام بخش اخلاص - ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

483. کدام عبارت قرآنی، به مناجات حضرت یوسف علیه السلام با خدا و کمک خواستن از او اشاره دارد و راه نجات آن حضرت از دام شیطان چه بود؟

- ۱) ﴿وَأَلَّا تَضُرَّفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَضْبُ إِلَيْهِنَّ﴾ - دریافت حکمت الهی و درجاتی از بصیرت
- ۲) ﴿وَأَلَّا تَضُرَّفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَضْبُ إِلَيْهِنَّ﴾ - روی آوردن به پیشگاه الهی
- ۳) ﴿وَلَئِنْ لَمْ يَفْعَلْ أَمْرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَ لَيَكُونَا مِنَ الصَّاعِرِينَ﴾ - روی آوردن به پیشگاه الهی
- ۴) ﴿وَلَئِنْ لَمْ يَفْعَلْ أَمْرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَ لَيَكُونَا مِنَ الصَّاعِرِينَ﴾ - دریافت حکمت الهی و درجاتی از بصیرت

484. جهت افزایش محبت خداوند در دل و کنار زدن غفلت، کدام راه پیش‌روی در مسیر بندگی خالصانه، مؤثر است و بیت «این همه نقش عجب بر در و

دیوار وجود / هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار» به کدام راه دیگر آن اشاره می‌کند؟

- ۱) افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند - تقویت روحیه حق‌پذیری در مسیر صراط مستقیم
- ۲) راز و نیاز با خداوند - تقویت روحیه حق‌پذیری در مسیر صراط مستقیم
- ۳) راز و نیاز با خداوند - افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند
- ۴) افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند - راز و نیاز با خداوند

485. استواری عهود بر اساس کدام یک از دلایل و شواهد اختیار است و کدام بیت با آن هم‌آوایی دارد؟

- ۱) مسئولیت‌پذیری - وان پشیمانی که خوردی زان بدی / ز اختیار خویش گشتی مهتدی
- ۲) تفکر و تصمیم - این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم
- ۳) مسئولیت‌پذیری - هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنیایی من دهم بد را سزا؟
- ۴) تفکر و تصمیم - گر نبودی اختیار این شرم چیست / این دریغ و خجلت و آزرم چیست؟

486. اگر بخواهیم برای آیه شریفه ﴿ذَلِك بِمَا قَدَّمْت آيِدِيكُمْ...﴾ از دلایل و شواهد اختیار موردی را ذکر کنیم، کدام بیت ما را به آن رهنمون می‌سازد؟

- ۱) گر نبودی اختیار این شرم چیست / این دریغ و خجلت و آزرم چیست؟
- ۲) صاحب باغ آمد و گفت ای دنی / از خدا شرم، بگو چه می‌کنی؟
- ۳) هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنیایی من دهم بد را سزا؟
- ۴) این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم

487. «آنجا که دو نفر با هم آیتانی را از رسول خدا ﷺ می‌شنیدند، اما این آیات ایمان یکی را تقویت می‌کرد ولی بر لجابت و کفر دیگری می‌افزود» مفهوم

کدام آیه شریفه به ما یادآوری می‌شود؟

- ۱) ﴿أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يَتَرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ﴾
- ۲) ﴿كَلَّا نُمَدُّ هَؤُلَاءِ وَ هَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَ مَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا﴾
- ۳) ﴿وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾
- ۴) ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ مِثَالِهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا﴾

488. مفتوح بودن راه بازگشت برای گناهکاران مؤید کدام صفت الهی است و نصرت و حمایت الهی نتیجه چیست؟

- ۱) پیشی گرفتن رحمت الهی - سعی و کوشش
- ۲) کمک ویژه و عام الهی - سعی و کوشش
- ۳) کمک ویژه و عام الهی - قصد و هدف پاک
- ۴) پیشی گرفتن رحمت الهی - قصد و هدف پاک

489. هر کدام از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

- تفکر و تصمیم
- وصول به درجاتی از حکمت
- ابتعاد از گناه و تلاش برای انجام واجبات

- ۱) زمینه‌ساز شکوفایی اختیار - طرق قوام‌بخش اخلاص - از ثمرات درخت اخلاص
- ۲) زمینه‌ساز شکوفایی اختیار - از ثمرات درخت اخلاص - طرق قوام‌بخش اخلاص
- ۳) شواهدی بر وجود اختیار - از ثمرات درخت اخلاص - طرق قوام‌بخش اخلاص
- ۴) شواهدی بر وجود اختیار - طرق قوام‌بخش اخلاص - از ثمرات درخت اخلاص

490. کدام آیه شریفه گویای سنت نهفته در این عبارت است: «خداوند برای انسانی که به دام گناه می‌افتد شرایطی را فراهم می‌کند که بتواند توبه کند و از

گناه دوری نماید. حتی اگر بارها گناه کرد و توبه نمود، باز هم خداوند از گناه او می‌گذرد.»

- ۱) ﴿لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ...﴾
- ۲) ﴿كَلَّا نُمَدُّ هَؤُلَاءِ وَ هَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ...﴾
- ۳) ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ مِثَالِهَا...﴾
- ۴) ﴿وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا...﴾

598. برنامه‌ریزی درست و کم‌اشتباه برای ساماندهی تمدن اسلامی، مرهون کدام اقدام ارزشمند است و در تمدن دوم اروپا چه گامی، حرکت رو به جلو محسوب می‌شد؟

- ۱) بررسی ضعف‌ها و قوت‌های تمدن جدید و عبرت‌آموزی از ضعف‌ها - روی آوردن به علوم تجربی
- ۲) بررسی ضعف‌ها و قوت‌های تمدن جدید و عبرت‌آموزی از ضعف‌ها - روی آوردن به مسیحیت
- ۳) کشف دلایل پیشرفت و سپس افول تمدن متعالی اسلام با معیارهای الهی - روی آوردن به مسیحیت
- ۴) کشف دلایل پیشرفت و سپس افول تمدن متعالی اسلام با معیارهای الهی - روی آوردن به علوم تجربی

599. نمونه‌ای از قائل نبودن حق مالکیت برای زن در قرون وسطی که اکنون نیز ادامه دارد، کدام است و چه رفتاری سبب پیدایش این عقیده شد که دین با خردورزی و علم مخالف است؟

- ۱) تولد دختر در خانواده سرافکندگی آن خانواده را به دنبال داشت - کفر تلقی کردن مخالفت با عقاید رهبران کلیسا در موضوعات علمی
- ۲) تولد دختر در خانواده سرافکندگی آن خانواده را به دنبال داشت - سرسختی رهبران اصلی کلیسا در مقابل نظریات جدید
- ۳) زن باید نام خانوادگی‌اش را به نام خانوادگی شوهر تغییر می‌داد - کفر تلقی کردن مخالفت با عقاید رهبران کلیسا در موضوعات علمی
- ۴) زن باید نام خانوادگی‌اش را به نام خانوادگی شوهر تغییر می‌داد - سرسختی رهبران اصلی کلیسا در مقابل نظریات جدید

600. براساس باور برخی از محققان ثروتی که پایه‌های اصلی قدرت اقتصادی غرب را به وجود آورد، از چه طریقی به دست آمده است و این موضوع مربوط به کدام حوزه از پیامدها و آثار تمدن جدید است؟

- ۱) ایجاد فرهنگ مصرف‌گرایی در کل جهان و در نتیجه وابستگی به غرب - حوزه علم
- ۲) غارت علنی ملت‌ها و استعمار کشورها - حوزه علم
- ۳) غارت علنی ملت‌ها و استعمار کشورها - حوزه عدل و قسط
- ۴) ایجاد فرهنگ مصرف‌گرایی در کل جهان و در نتیجه وابستگی به غرب - حوزه عدل و قسط

کودک گرسنه بود، شیر می‌خواست.....
اما مادر خودش هم گرسنه بود.....
شیر نبود و نوزاد گریه می‌کرد.....
دشمن نزدیک بود با سگ‌ها.....
اگر سگ‌ها صلابی می‌شنیدن همه می‌مردیم.....
گروهمان حدوداً ۳۰ نفر بود، می‌فهمید؟.....
بالاخره تصمیم گرفتیم.....
هیچ‌کس جرأت نکرد دستور فرمانده را منتقل کند.....
اما مادر خودش قضیه را حدس زد!
قنداق نوزاد را در آب فرو برد و مدت زیادی همانجا نگاه داشت.....
هیچ صلابی نمی‌آمد.....

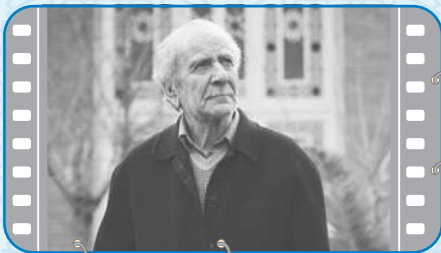
«سوتلانا آکساندرونا آکسیویچ»

جنگ چهره زنانه ندارد.....

از شرمساری نمی‌توانستیم سرمان را بالا بگیریم.....

نمی‌توانستیم در چشمان مادر نگاه کنیم.....

نه می‌توانستیم به چشمان همدیگر نگاه کنیم.....

GHOLAMHOSSEIN E. DINANI
1934

پيامبر ظهور عقل خداوند است.

تسلماً نهايي با :

Dr. E. Dinani

آزمون های جامع و شبیه ساز

Final Test

زمان : ۱۷ دقیقه

آزمون شبیه ساز (۱)

دهم + یازدهم + دوازدهم

سکانس ۲۵

601. از اینکه پیامبر عظیم الشان اسلام از روی عجز در خواست می کند و می فرماید: «اللهم لا تکنی الی نفس طرفة عین ابداً» چه نکته ای به دست می آید؟

- ۱) معلولیت افزایش خودشناسی و درک بیشتر فقر و نیاز و علیت افزایش عبودیت و بندگی
- ۲) علیت افزایش عبودیت و بندگی و معلولیت درک بیشتر فقر و نیاز ذاتی به خداوند
- ۳) معلولیت افزایش عبودیت و بندگی و علیت درک بیشتر فقر و نیاز ذاتی به خداوند
- ۴) علیت درک بیشتر فقر و نیاز و معلولیت افزایش خودشناسی

602. مالکیت خداوند برخاسته از کدام مرتبه توحید است و اگر خداوند پیامبر اکرم ﷺ را ولی انسان ها معرفی می کند، به چه معناست؟

- ۱) ولایت - خداوند ولایت خویش به پیامبر واگذار کرده است.
- ۲) خالقیت - خداوند ولایت خویش به پیامبر واگذار کرده است.
- ۳) ولایت - پیامبر واسطه ولایت الهی است و رساننده فرمان هایش است.
- ۴) خالقیت - پیامبر واسطه ولایت الهی است و رساننده فرمان هایش است.

603. کدام مورد نگاه ژرف کسانی است که ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا...﴾ را پذیرفته اند و آنان دارای چه ویژگی هایی هستند؟

- ۱) مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی پندارند - ﴿لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾
- ۲) زندگی چندروزه دنیوی برایشان بی ارزش است - ﴿لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾
- ۳) زندگی چندروزه دنیوی برایشان بی ارزش است - ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
- ۴) مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی پندارند - ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

604. انسانی که بهای خویش را بهشت موعود می داند، چه رفتاری را سرلوحه زندگی خود قرار می دهد و آن کس که خود را به گناه آلوده می کند، چه عاقبتی نصیبش می گردد؟

- ۱) ﴿فَلَا تَبِعُوهَا إِلَّا بِهَا﴾ - ﴿تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ﴾
- ۲) ﴿فَلَا تَبِعُوهَا إِلَّا بِهَا﴾ - ﴿وَلَا يَرَهُقُ وُجُوهُهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ﴾
- ۳) ﴿الحسنى و زیادة﴾ - ﴿وَلَا يَرَهُقُ وُجُوهُهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ﴾
- ۴) ﴿الحسنى و زیادة﴾ - ﴿تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ﴾

605. در فرهنگ و معارف اسلامی مهم ترین موانع رسیدن به هدف و عوامل سقوط و گناه کدام موارد معرفی شده است؟

- ۱) غرایز پست و شیطان که با زینت دادن متاع دنیا سبب سقوط انسان می گردد.
- ۲) شیطان و نفس اماره که انسان ها را برای رسیدن به لذت های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می کند.
- ۳) غرایز پست و شیطان که انسان ها را برای رسیدن به لذت های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می کند.
- ۴) نفس اماره و شیطان که با زینت دادن متاع دنیا سبب سقوط انسان می گردد.

606. در کلام پیامبر ﷺ علت این که برخی از افراد حالشان سخت تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است، چیست و اگر یکی از پیروان که به

علوم و دانش اهل بیت ﷺ آشناست، کار آموزش را انجام دهد، چه جایگاهی خواهد داشت؟

- ۱) زیرا در طول زندگی، امام خود را ملاقات نمی کنند. - در بهشت هم نشین پیامبر ﷺ خواهد بود.
- ۲) زیرا در طول زندگی، امام خود را ملاقات نمی کنند. - پیامبر او را به عنوان حاکم و قاضی می شناسد.
- ۳) زیرا در مسائل زندگی، حکم و نظر امام خود را نمی دانند. - در بهشت هم نشین پیامبر ﷺ خواهد بود.
- ۴) زیرا در مسائل زندگی، حکم و نظر امام خود را نمی دانند. - پیامبر او را به عنوان حاکم و قاضی می شناسد.

621. به آینه نگاه کردن پیامبر ﷺ و شانه زدن موها و مرتب کردن لباس ها، بیانگر سیره رسول خدا ﷺ در چه هنگامی است و مؤید کدام حدیث امام صادق (ع) می باشد؟

- ۱) قبل از نماز خواندن - «خداى تعالى دوست دارد وقتى بنده اش به سوى دوستان خود مى رود، آماده و آراسته باشد.»
- ۲) پیش از ملاقات با مردم - «خداى تعالى دوست دارد وقتى بنده اش به سوى دوستان خود مى رود، آماده و آراسته باشد.»
- ۳) پیش از ملاقات با مردم - «خداوند آراستگى و زیبایى را دوست دارد و از نپرداختن به خود و خود را ژولیده نشان دادن بدش مى آید.»
- ۴) قبل از نماز خواندن - «خداوند آراستگى و زیبایى را دوست دارد و از نپرداختن به خود و خود را ژولیده نشان دادن بدش مى آید.»

622. براساس باور برخی از محققان، پشتوانه‌ای که پایه‌های اصلی قدرت اقتصادی غرب را به وجود آورد و از چه طریقی به دست آمده است و این موضوع مربوط به کدام حوزه از پیامدها و آثار تمدن جدید است؟

- ۱) ایجاد فرهنگ مصرف‌گرایی در کل جهان و در نتیجه، وابستگی اقتصادی به غرب - حوزه علم و دانش
- ۲) غارت علنی ملت‌ها و استعمار کشورها - حوزه علم و دانش
- ۳) غارت علنی ملت‌ها و استعمار کشورها - حوزه عدل و قسط
- ۴) ایجاد فرهنگ مصرف‌گرایی در کل جهان و در نتیجه، وابستگی اقتصادی به غرب - حوزه عدل و قسط

623. تکبیر گفتن یاران رسول خدا ﷺ و به جای آوردن ستایش و سپاس توسط پیامبر ﷺ، یادآور نزول کدام آیه شریفه است و کدام ویژگی ولّی و سرپرست مسلمانان در آن مذکور است؟

- ۱) آیه تطهیر - «الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ»
- ۲) آیه تطهیر - «لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ»
- ۳) آیه ولایت - «لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ»
- ۴) آیه ولایت - «الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ»

624. هدف کامل‌کننده ازدواج در کدام آیه شریفه تجلی دارد و علت هم‌ردیف بودن اطاعت والدین و طاعت خداوند چیست؟

- ۱) «جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا...» - روزی دادن به چند نفر از بندگان خدا توسط پدر و مادر
- ۲) «جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا...» - تربیت و پرورش چند تن از بندگان خدا توسط پدر و مادر
- ۳) «أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا...» - تربیت و پرورش چند تن از بندگان خدا توسط پدر و مادر
- ۴) «أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا...» - روزی دادن به چند نفر از بندگان خدا توسط پدر و مادر

625. از آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ» کدام موضوع دریافت می‌گردد؟

- ۱) رسیدن انسان به تسلطی بر خویش که قبل از ماه رمضان نداشت، نتیجه تکرار روزه در هر سال است.
- ۲) روزه که فریضه الهی در ادیان گذشته نیز بوده است، وسیله‌ای جهت یاری دادن انسان در وصول به تقواست.
- ۳) احتمال رسیدن به تقوای الهی برای انسانی که ایمان دارد و روزه و احکام الهی را با شرایط خاص تعیین شده از جانب خداوند انجام می‌دهد، زیاد است.
- ۴) تقوای الهی که هدفی مشترک در ادیان الهی است، متبوع روزه است.

سکانس ۲۷	دهم + یازدهم + دوازدهم	آزمون شبیه‌ساز (۲)	زمان : ۱۷ دقیقه
----------	------------------------	--------------------	-----------------

626. تقرّب بیشتر به خداوند در گرو چه امری است و کامل تر بودن غایت، نتیجه همسو بودن آن با کدام ویژگی‌های انسان است؟

- ۱) استفاده از بهره‌های مادی برای رسیدن به آخرت - حقیقت‌جویی و بهره‌مندی او از اختیار
- ۲) کسب بیشتر زیبایی‌ها و خوبی‌ها - تنوع استعداد‌های انسان و بی‌نهایت‌طلبی او
- ۳) استفاده از بهره‌های مادی برای رسیدن به آخرت - تنوع استعداد‌های انسان و بی‌نهایت‌طلبی او
- ۴) کسب بیشتر زیبایی‌ها و خوبی‌ها - حقیقت‌جویی و بهره‌مندی او از اختیار

627. از عبارت قرآنی «كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» کدام موضوع دریافت می‌گردد؟

- ۱) تمام جهان هستی، تجلی‌گاه هستی و وجود خداوند است و دائماً خداوند را می‌نمایاند.
- ۲) خداوند کریم پیوسته خواسته‌های موجودات را در همه امور اجابت می‌کند.
- ۳) فیض الهی دائمی است و همواره خداوند امور هستی را تدبیر و اداره می‌نماید.
- ۴) هر مخلوقی در عرصه هستی دارای مرتبه‌ای خاص از کمالات نامحدود الهی است که به او عنایت شده است.

628. در بیان قرآن کریم، مؤمنان برای رهایی از خسران و زیان در طول زندگی، چه مسئولیت‌هایی نسبت به یکدیگر دارند و راه رستن از ضرر و زیان پاسخ به کدام نیاز است؟

- ۱) ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ - درک آینده خویش ۲) ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ - کشف راه درست زندگی
- ۳) ﴿تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالضَّبْرِ﴾ - کشف راه درست زندگی ۴) ﴿تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالضَّبْرِ﴾ - درک آینده خویش

629. آیه شریفه ﴿يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾ بیش از هر چیز ناظر بر کدام یک از مراتب توحید است و نشانگر کدام مضمون است؟

- ۱) ولایت - سرپرستی و فرمانروایی عالم از خداست و هیچ کس در آن شریک او نیست.
- ۲) ربوبیت - سرپرستی و فرمانروایی عالم از خداست و هیچ کس در آن شریک او نیست.
- ۳) ربوبیت - اوست که جهان را به سوی مقصدی که برایش معین فرموده، هدایت می‌کند و به پیش می‌برد.
- ۴) ولایت - اوست که جهان را به سوی مقصدی که برایش معین فرموده، هدایت می‌کند و به پیش می‌برد.

630. حدیث نبوی ﴿النَّاسُ نِيَامٌ، فَإِذَا مَاتُوا، انْتَبَهَوْا﴾ بیانگر چه موضوعی است و با کدام عبارت قرآنی هم‌آوایی دارد؟

- ۱) زندگی دنیوی هم‌چون خوابی کوتاه و گذرا و کم‌ارزش است و زندگی حقیقی در جهان دیگر معنا می‌یابد. - ﴿الْآخِرَةُ لَهِیَ الْحَيَاةِ﴾
- ۲) زندگی دنیوی هم‌چون خوابی کوتاه و گذرا و کم‌ارزش است و زندگی حقیقی در جهان دیگر معنا می‌یابد. - ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
- ۳) باز شدن پنجره امید و روشنایی و فراگیر شدن شور و نشاط فعالیت و کار در زندگی از ثمرات اعتقاد به حیات افضل است. - ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
- ۴) باز شدن پنجره امید و روشنایی و فراگیر شدن شور و نشاط فعالیت و کار در زندگی از ثمرات اعتقاد به حیات افضل است. - ﴿الْآخِرَةُ لَهِیَ الْحَيَاةِ﴾

631. کدام آیه شریفه مؤید روش همه انبیای الهی در بیان ضرورت ایمان به معاد، پس از ایمان به یکتاپرستی است؟

- ۱) ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾
- ۲) ﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَاةِ﴾
- ۳) ﴿أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ﴾
- ۴) ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ﴾

632. مطابق فرموده رسول خدا ﷺ درباره آثار ماتأخر منفی: «هرکس سنت زشتی را در میان مردم مرسوم کند، تا وقتی که مردمی بدان عمل کنند...» کیفرها چگونه خواهد بود؟

- ۱) گناه را به حساب مبدع می‌گذارند و از گناه عامل آن هم کم می‌کنند.
- ۲) گناه را به حساب مبدع می‌گذارند بدون این‌که از گناه عامل آن کم کنند.
- ۳) گناه را به حساب عامل می‌گذارند و از گناه مبدع آن هم کم می‌کنند.
- ۴) گناه را به حساب عامل می‌گذارند بدون این‌که از گناه عامل آن کم کنند.

633. بنا بر آیات قرآنی، خطاب شیطان که به دوزخیان می‌گوید: «ما ملامت نکنید، خود را ملامت کنید» نشانگر چه موضوعی است و آن‌جا که ناله حسرت

دوزخیان بلند می‌شود، چه می‌گویند؟

- ۱) حسرت و پشیمانی در آخرت سودی ندارد - شیطان و بزرگان و سرورانمان سبب گمراهی ما شدند.
- ۲) عامل اصلی گناه خود انسان است - شیطان و بزرگان و سرورانمان سبب گمراهی ما شدند.
- ۳) عامل اصلی گناه خود انسان است - ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم.
- ۴) حسرت و پشیمانی در آخرت سودی ندارد - ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم.

634. اگر از ما بپرسند: «جایگاه محبت الهی کجاست؟» در پاسخ چه می‌گوییم و کدام آیه مبارکه با آن مرتبط است؟

- ۱) قلب مؤمن - ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾
- ۲) عمل مؤمن - ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾
- ۳) عمل مؤمن - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾
- ۴) قلب مؤمن - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

Religion & Life 10 دین و زندگی دهم

1 قرآن کریم از زبان کافران می‌فرماید: ﴿وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ...﴾: «کافران] گفتند: زندگی و حیاتی جز همین زندگی و حیات دنیایی ما نیست، همواره [گروهی از ما] می‌میریم و [گروهی] زنده می‌شویم و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند...».

از پیامدهای مهم نگرش مادی نسبت به مرگ برای انسانی که بی‌نهایت طلب است و میل به جاودانگی دارد، این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. این شیوه عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت.

2 یکی از ودیعه‌های الهی (سرمایه‌های الهی) ارسال پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوزی هستند که همراه با کتاب راهنما راه سعادت را به ما نشان دهند و در پیمودن راه حق به ما کمک کنند و این موضوع در عبارت قرآنی ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ...﴾: «ما راه را به او (انسان) نشان دادیم»، متجلی است. وجدان یا همان نفس لوازمه: ﴿وَلَا اقْسَمُ بِالتَّنْفِيسِ اللّٰوَاْمَةَ﴾ با محکمه‌هایش انسان را از راحت‌طلبی باز می‌دارد.

3 افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آن جایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌کنند.

4 دقت در آیات مربوط به آفرینش انسان، نشان می‌دهد که انسان دارای دو بعد جسمانی و روحانی است.

رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید، بلکه برای بقا (جاودانگی) آفریده شده‌اید...» و این فرمایش با عبارت قرآنی ﴿وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَئِيْهَا الْحَيٰوٰنُ﴾: «و سرای آخرت، زندگی حقیقی است» مرتبط است.

5 خداوند سرشت ما را با خود آشنا کرد و گرایش به خود را در وجود ما قرار داد. از این رو هر کس در خود می‌نگرد و یا به تماشای جهان می‌نشیند، خدا را می‌باید و محبتش را در دل احساس می‌کند. امیر مؤمنان علی علیه السلام می‌فرماید: «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر این که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم.»

6 طبق آیه «آنان هنگامی که مردم را به نماز فرا می‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این به خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند»، تمسخر و استهزای احکام الهی از نتایج تعقل نکردن است.

گاهی غفلت‌ها، سبب دوری ما از خدا و فراموشی یاد او می‌شود، ولی باز که به خود باز می‌گردیم، او را در کنار خود می‌یابیم و می‌گوییم: «دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از وی دورم.»

7 مفهوم بیت «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش / یا آن‌که به هر لحظه، صد عقل و نظر سازد؟» انتخاب هدف جامع و دربردارنده است. یعنی انسان، هدف اصلی خود را خداوند قرار دهد که سازنده و خالق عقل و نظر و فکر اوست و انتخاب این‌گونه اهداف، نشان از هوشمندی، زیرکی و ذکاوت انسان است.

8 قرآن کریم در آیات ۲۰۱ و ۲۰۲ سوره بقره می‌فرماید: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش ننگه دارد. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند و خداوند سریع‌الحساب است.»

9 یکی از آثار اعتقاد به معاد این است که پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می‌شود و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می‌گیرد و همچنین انسان معتقد می‌داند که اگر در مسیر تلاش خود، ظلمی به او بشود و نتواند داد خود را از ظالمان بستاند قطعاً در جهان دیگری خداوند آن‌ها را به سزای اعمالشان خواهد رساند و این موضوع در عبارت ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾: «و برای آنان غم و اندوهی نیست» تجلی دارد.

نهراسیدن از مرگ یعنی عبارت قرآنی ﴿فَلَا خَوْفٌ عَلَیْهِمْ﴾: «پس بر آنان ترسی وجود ندارد» سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی برسد.

10 با توجه به عبارت ﴿لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ﴾ روح بی‌نهایت طلب انسان جز با سرچشمه بی‌پایان خوبی‌ها و زیبایی‌ها یعنی خداوند متعال آرام نمی‌گیرد. یعنی باید همه کارهایش را برای رضای خدا انجام دهد و به این سرچشمه خود را متصل گرداند.

11 برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست، هدف‌های خود را انتخاب کنیم، نیازمند معیار و ملاک هستیم؛ معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت طلب و استعدادهای متنوع انسان را مشخص کنیم. بدین وسیله، هدف‌های زندگی را به درستی برخواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آن‌ها صرف خواهیم کرد.

خدای رحیم و مهربان که از همه به ما مهربان‌تر (رحیم) و از خود ما به نیازهای ما آگاه‌تر ﴿أَعْلَمُ﴾ است، در این مورد ما را هدایت و راهنمایی کرده و معیار انتخاب هدف را مشخص فرموده و آثار و نتایج آن را نیز یادآور شده است.

12 شعر سعدی علیه‌الرحمه، مؤید «سرشت خدا آشنا» یا همان «فطرت انسان» است و درباره قرب وجودی خداوند به انسان است، یعنی خداوند به همه انسان‌ها قرب و نزدیکی دارد.

13 هدف و مسیر حرکت هر کس با توانایی‌ها و سرمایه‌هایش هماهنگی (تناسب) دارد.

گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از خدا و فراموشی یاد او می‌شود، ولی باز که به خود باز می‌گردیم، او را در کنار خود می‌یابیم. (سرشت خدا آشنا)

۱۴ ۲ اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی را به عنوان هدف اصلی برگزیند و سعی و تلاش کند، به هدف خود خواهد رسید، این موضوع در آیه ۱۹ اسراء مذکور است: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند پاداش داده خواهد شد».

۱۵ ۳ مؤمنان با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آن جایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خود را آباد می‌سازند.

۱۶ ۱ از پیامدهای مهم نگرش انکار معاد برای انسانی که بی‌نهایت طلب است و میل به جاودانگی دارد، این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. روشن است که این شیوه، عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت.

۱۷ ۴ در دیدگاه الهی نسبت به مرگ، زندگی دنیوی همچون خوابی کوتاه و گذرا بوده و زندگی حقیقی در جهان دیگر آغاز می‌شود، آن‌گونه که پیامبر (ص) می‌فرماید: «التاس نیام فاذا ماتوا انتبهوا»: «مردم [در این دنیا] خوابند، هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند».

۱۸ ۴ در پاسخ کافران که می‌گویند: «قالوا ما هی الا حیاتنا الدنیا»: «کافران] گفتند: زندگی و حیاتی جز همین زندگی و حیات دنیایی نیست» می‌توان از آیه شریفه «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون» بهره جست؛ زیرا این آیه بیان می‌کند که حیات انسان منحصر به حیات دنیوی نیست بلکه بیهوده نبودن و هدفداری و وجود حیات اخروی در این آیه به صورت استفهام انکاری مورد تأکید قرار گرفته است.

۱۹ ۴ تعبیر قرآنی «فعد الله» در آیه شریفه «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله الذنیا و الآخرة» مؤید قرب و نزدیکی به خدای بزرگ است که در اصل به برترین هدف یعنی هدف جامع اشاره دارد. (درست بودن بخش اول همه‌گزینه‌ها)

● عبارت قرآنی «لله رب العالمین» در آیه شریفه: «ان صلاتی نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین» درباره زندگی برای خدا (خلاص) است، نه مالکیت خداوند.

● آیه شریفه «ما خلقناهما الا بالحق» مؤید حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدف دار بودن خلقت آن‌هاست، این آیه به خوبی دلالت دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

۲۰ ۳ در سوره محمد آیه ۲۵ می‌خوانیم: «کسانی که پس از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، پشت به حق کردند، شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی فریفته است».

۲۱ ۲ طبق آیه «شیطان می‌خواهد به وسیله شراب و قمار، در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و نماز باز دارد». دو عامل ایجاد کینه و دشمنی میان مردم توسط شیطان، شراب و قمار است که غفلت از یاد خدا و نماز را نیز به دنبال دارد.

۲۲ ۱ قرآن کریم در آیات ۲۰۱ و ۲۰۲ سوره بقره می‌فرماید: «بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند و خداوند «سریع الحساب» است.» منشأ و سرچشمه اختلاف در انتخاب هدف‌ها به نوع نگاه و اندیشه (جهان بینی) متفاوت انسان بستگی دارد.

۲۳ ۲ از آن جایی که انسان باید برترین و کامل‌ترین هدف را برای خود انتخاب کند و این‌که دارای استعدادها متنوع و دارای گرایش به بی‌نهایت طلبی است، لذا باید هدفی را انتخاب کند تا همه هدف‌های دیگر را دربرگیرد و به قول معروف با یک تیر چند نشان بزند. (چون که صد آمد، نود هم پیش ماست)

۲۴ ۲ گزینه‌های (ج - د) صحیح هستند و موارد نادرست عبارتند از:
● شعر «دوست نزدیک‌تر از من به من است...» درباره قرب وجودی خدا به انسان است نه انسان به خدا
● دوزخی شدن تابع (معلول) نشنیدن و تعقل نکردن است، نه متبوع آن.

۲۵ ۳ خداوند از عاملی بیرونی (شیطان) خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این راه نفوذ دیگری در ما ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

۲۶ ۱ دست یافتن به پاسخ این سؤال که «هدف زندگی انسان در این جهان چیست؟» آن قدر مهم است که اگر جمله چیزها فراموش شود، انسان را باک نیست.

امام علی (ع) می‌فرماید: «ای مردم... هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وا نگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.»

۲۷ ۱ انسان نیز مانند سایر موجودات، از قاعده هدفمندی (غایت‌مندی) خلقت جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است. از این رو، حضرت علی (ع) هرگاه که مردم را موعظه می‌کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارت آغاز می‌کرد: «ای مردم، هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند...»

۲۸ ۲ انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد و به سر حدی از رشد و کمال محدود نمی‌شود. به علاوه، انسان مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی دارد.

202 امام کاظم علیه السلام در کلامی به هشام بن حکم می‌فرماید: «... آن کس که عقلش کامل تر است، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.»
طبق آیه **﴿رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِيَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ﴾**: «(رسولانی) رافرستاده که بشارت دهنده و بیم‌دهنده باشند، تا بعد از آمدن پیامبران، برای مردم در مقابل خداوند، دستاویز و دلیلی نباشد.» خداوند هدف از ارسال رسولانی بشارت دهنده و هشدار دهنده را، اتمام حجت بابتندگان اعلام می‌دارد.

203 آیه **﴿لِيُحْيِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا﴾** به حیات بخشی و احیای آب اشاره می‌کند که یکی از نیازهای طبیعی و جسمی انسان است و در آیه **﴿وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا﴾** صراحتاً به آن اشاره شده است. خداوند پاسخ به نیازهای طبیعی و غریزی انسان را در **عالم طبیعت** آماده کرده و **قدرت آگاه شدن از آن‌ها را نیز به انسان‌ها داده است.**

204 واحد بودن دین الهی و وحدت تعالیم انبیا و سفارش خدا به تبلیغ دین واحد و عدم تفرقه در آن، از ترجمه آیه **﴿خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آنچه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.﴾** برداشت می‌شود.

205 کشف راه درست زندگی یا چگونه زیستن، دغدغه انسان‌های فکور و خردمند است. این دغدغه از آن‌رو جدی است که انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید و یک بار زندگی را در دنیا تجربه می‌کند، لذا با این بیت ارتباط دارد و آیه شریفه **﴿يا ايها الذين آمنوا استجيبوا لله وللرسول، اذا دعاكم لما يحييكم﴾**: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دعوت خدا و پیامبر را بپذیرید، آنگاه که شما را به چیزی فرا می‌خواند که به شما زندگی حقیقی می‌بخشد» به موضوع **«کشف راه درست زندگی»** اشاره دارد؛ چون انسان باید از بین راه‌هایی که پیش روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد تا بتواند با بهره‌مندی از سرمایه‌های خدادادی به هدف خلقت برسد. یعنی اجابت خدا و رسول او باعث حیات بخشی روحی و معنوی انسان است.

206 یکی از علل فرستادن پیامبران متعدد **(تجدید نبوت)**، «استمرار و پیوستگی در دعوت» است
لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف دین الهی را تبلیغ می‌کردند. آنان سختی‌ها را تحمل می‌کردند تا خداپرستی، عدالت و کرامت‌های اخلاقی میان انسان‌ها جاودان بماند و گسترش یابد و شرک، ظلم و رذائل اخلاقی از بین برود، این **تداوم سبب شد تا مفاهیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.**

207 خداوند، در قرآن کریم درباره تمام و کامل شدن حجت الهی با فرستادن انبیا فرموده است: **﴿رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِيَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ﴾**: «(رسولانی) رافرستاده که بشارت دهنده و بیم‌دهنده باشند، تا بعد از آمدن پیامبران، اتمام حجت با مردم بوده است.» انسان به علت دارا بودن اختیار می‌تواند راه‌های دیگری غیر از برنامه خداوند را برگزیند، اما چون آن برنامه‌ها نمی‌توانند پاسخ درستی به آن نیازها بدهند، انسان زبان خواهد کرد و با دست خالی به دیار آخرت خواهد شتافت.

208 پاسخ‌ها به سؤال‌های اساسی باید حداقل دو ویژگی داشته باشد:
1 **کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؛ زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است؛** در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست، به خصوص که راه‌های پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون‌اند.

2 **همه‌جانبه باشد؛** به طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد؛ زیرا ابعاد جسمی و روحی و فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی وی، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند و نمی‌توان برای هر بُعد جداگانه برنامه‌ریزی کرد.

209 در آیه **25** **سوره آل عمران** می‌خوانیم: **﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾**: «**و هر کس که دینی جز اسلام اختیار کند هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیان‌کاران خواهد بود**» کسانی در آخرت از زیان‌کاران هستند که **دینی به جز اسلام اختیار کنند و این بیان می‌دارد که باید پیروان پیامبران قبلی به پیروی از دین پیامبر اسلام بایند باشند.**

210 یکی از دلایل ختم نبوت، **آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی** است. در عصر نزول با اینکه مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به دست آورد. به همین جهت می‌بینیم که با **ورود اسلام به سرزمین‌های دیگر مانند ایران، عراق، مصر و شام، نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند.**

● حدیث نبوی: **«لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام»** مؤید این است که اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است و مربوط به «وجود قوانین تنظیم‌کننده» و با یکی از علل ختم نبوت یعنی **«پویایی و روزآمد بودن دین اسلام»** ارتباط دارد. (درستی قسمت دوم همه گزینه‌ها)

● یکی از علل تجدید نبوت و فرستادن پیامبران متعدد، **«تحریف تعلیمات پیامبر پیشین»** است که به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد.

211 به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و **عدم توسعه کتابت**، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد، یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد؛ بر این اساس، **پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر برای مردم بیان می‌کردند.**

212 اعجاز لفظی قرآن کریم از همان آغاز نزول آن مورد توجه همگان و حتی مخالفان قرار گرفته بود. **ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمه‌ها و جمله‌ها، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات با وجود اختصار سبب شده بود که سران مشرکان، مردم را از شنیدن قرآن منع کنند و اگر کسی برای شنیدن قرآن نزد پیامبر می‌رفت، او را مجازات می‌کردند.**

اعجاز محتوایی قرآن برای کسانی که زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند نیز قابل فهم و ادراک است.

۲۲۱۳ طبق آیه ﴿وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذْ أَلَّا رَبَّاتِ الْمُبِطُونَ﴾: «و پیش از آن هیچ نوشته‌ای را نمی‌خواندی و با دست خود، آن را نمی‌نوشتی که در آن صورت، اهل باطل به شک می‌افتادند.» اگر قرآن توسط یکی از درس‌خواندگان و دانشمندان جامعه آورده می‌شد، ممکن بود کج‌اندیشان به شک بیفتند که شاید پیامبر ﷺ این آیات را از خودش آورده است.

۱۲۱۴ فقط مورد (الف) که درباره علم دوستی است به «تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت» اشاره دارد و مورد (ب) به جامعیت و همه‌جانبه بودن قرآن و مورد (ج) اشاره به انسجام درونی در عین نزول تدریجی و مورد (د) به ذکر نکات علمی بی‌سابقه اشاره دارد.

۱۲۱۵ در فضای جاهلیت قبل از اسلام، قرآن کریم با بیان کرامت زن و تساوی وی با مرد در انسانیت اعلام کرد: «هرکس از مرد و زن، عمل صالح انجام دهد و اهل ایمان باشد، خداوند به او حیات پاکیزه (طیبه) می‌بخشد.» دقت شود، یکسانی حقوق فردی و اجتماعی زن و مرد صحیح نیست، زیرا حقوق زن و مرد در اسلام تفاوت‌هایی دارد.

۱۲۱۶ با تلاش و کوشش مسلمانان در پرتو عنایت الهی و با اهمیتی که پیامبر اکرم ﷺ در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید و به همین جهت این کتاب نیازی به تصحیح ندارد. پس دارای انسجام درونی در عین نزول تدریجی است که در آیه ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾ به نبود اختلاف و تعارض در قرآن و داشتن انسجام درونی اشاره شده است.

۲۲۱۷ اشاره قرآن کریم به نکات علمی، گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته و ذکر این قبیل نکات علمی فقط از کسی ساخته است که آگاه به همه علوم است، یعنی خداوند تعالی.

۴۲۱۸ آیه شریفه ﴿وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ﴾: «و آسمان را با قدرت خود برافراشتیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم.» اشاره به اعجاز محتوایی قرآن و ذکر نکات علمی بی‌سابقه و انبساط جهان دارد و با توجه به کلیدواژه «باید»، صفت قدرت خداوند برداشت می‌شود.

۳۲۱۹ شیوه هدایت خداوند برای هر دسته از مخلوقات، متناسب با ویژگی‌های آن‌هاست. از آن جا که انسان ویژگی‌های متمایزکننده‌ای مانند توانایی تعقل و تفکر و قدرت انتخاب و اختیار دارد، پس شیوه هدایت خداوند برای او نیز متفاوت و متمایز است.

خداوند برنامه هدایت را که شامل پاسخ‌سؤالات بنیادین انسان است، از طریق (به واسطه) پیامبران می‌فرستد تا انسان با تعقل در آن و تشخیص مفید بودن و رساننده بودن به هدف، آن را برگزیند و انجام دهد.

۴۲۲۰ در نیاز شناخت هدف زندگی، انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کند؟» که همان «چرا زیستن» است و عبارت شعر مولوی: «آمدنم بهره چه بود؟» مؤید همین نیاز است.

۳۲۲۱ همه موارد از سوره شریفه «عصر» برداشت می‌شود، به جز مورد (د) که نادرست است؛ زیرا ریشه درخت ایمان، عمل صالح نیست؛ بلکه ریشه عمل صالح، درخت ایمان است. یعنی ایمان، علت و عمل صالح، معلول است.

۳۲۲۲ آیه شریفه ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾: «پس آیا در قرآن تدبیر نمی‌کنند؟ و اگر از نزد غیر خدا بود، قطعاً در آن ناسازگاری بسیار می‌یافتند.» درباره اعجاز محتوایی قرآن یعنی انسجام درونی در عین نزول تدریجی است. (رد مورد ب) آیات قرآن دقیق‌تر از اعضای یک بدن با یکدیگر هماهنگی دارند و همدیگر را تأیید می‌کنند. موضوع علیت از سوی خدا بودن و معلولیت عدم تعارض و ناسازگاری در آن، از آیه برداشت می‌شود؛ اما استحکام دل‌های متزلزل از این آیه برداشت نمی‌شود. (رد مورد الف)

۳۲۲۳ انسان در این فرصت تکرار ناشدنی عمر، باید از بین همه راه‌هایی که پیش روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد تا بتواند با بهره‌مندی از سرمایه‌های خدادادی به هدف خلقت برسد.

۲۲۲۴ در آیه ۱۹ سوره آل عمران می‌خوانیم: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نمی‌موندند مگر پس از اینکه به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.»

۱۲۲۵ در آیه «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود.» شبهه مسیحی یا یهودی بودن دین حضرت ابراهیم ﷺ مرتفع شده است. در آیه «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نمی‌موندند مگر پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.» حسادت اهل کتاب منشأ چنددینی معرفی شده است.

۳۲۲۶ حیات روح بشر، وابسته به پذیرش و اجابت‌کردن دعوت خدا و رسول است؛ زیرا دستورات دین به روح و درون انسان شادابی و طراوت می‌بخشد. این مفهوم در آیه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دعوت خدا و پیامبر را بپذیرید؛ آنگاه که شما را به چیزی فرا می‌خواند که به شما زندگی حقیقی می‌بخشد.» بیان شده است.

۱۲۲۷ عامل زنده‌کننده (حیات بخش) به جهان مادی و از جمله انسان «آب» است و این موضوع در آیه شریفه ﴿وَ جَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ﴾ مذکور است و همچنین پذیرش فرمان الهی و پیام‌آورش باعث حیات بخشی انسان می‌شود که در آیه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَ لِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ آمده است.

۴۲۲۸ نیاز و احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخگوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم.

جهان تصرف کنند. مالکیت نیز از آیه **«وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ...»** برداشت می‌گردد. اذن تصرف و ولایت به پیامبر ﷺ به معنی **واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست**. بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است.

۲۴۱۵ طبق آیه شریفه **«وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ»**: «از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کنند. پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود...» و طبق آیه شریفه **«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوِّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ الْيَهُمَ بِالْمُؤَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ...»**: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید [به گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید حال آن‌که آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند»، علت به دوستی نگرفتن دشمنان خدا: **«قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ»**، کافر بودن آنان به حق است.

۳۴۱۶ اندیشه (فکر)، بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می‌سازد، استعدادها را شکوفا می‌کند و امید به آینده‌ای زیباتر را نوید می‌بخشد. علاوه بر آن می‌تواند برترین عبادت‌ها باشد. پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید: **(افضل العبادة ادمان التفکر فی الله و فی قدرته)**: «برترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست.»

۴۴۱۷ در مصراع اول اشاره به **«دل»** بعنوان **فطرت الهی** دارد و در مصراع دوم می‌فهمیم هر موجودی در حد خودش **تجلی بخش خداوند** و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است.

۴۴۱۸ شناخت ذات (چیستی و ماهیت) خداوند ناممکن است، همان‌طور که پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید: **«... لا تفکروا فی ذات الله»**.

۲۴۱۹ ساعت به سازنده‌اش در بقا نیازمند نیست اما موجودات جهان در بقای خود به خداوند نیازمندند. ساعت ساز، هستی بخش به ساعت و اجزای آن نیست بلکه نظم دهنده و جابه‌جا کننده اجزای آن است. **(رد گزینہ‌های ۱ و ۳ و ۴)**

۲۴۲۰ خداوند کریم در آیه ۱ سوره ممتحنه می‌فرماید: **«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوِّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ الْيَهُمَ بِالْمُؤَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ»**: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید [به گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید، حال آنکه آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند»، این خطاب و نهی از اتخاذ دوستی با دشمنان مذکور است.

۱۴۲۱ انسان موحد می‌کوشد **تمایلات درونی و تصمیم‌ها و فعالیت‌های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد**. انسان موحد همواره انسانی امیدوار و در مقابل سختی‌ها و مشکلات **صبور و استوار** است و آن‌ها را زمینه موفقیت‌های آینده‌اش قرار می‌دهد.

۴۴۲۲ این آیه اشاره به شرک عملی در بعد فردی دارد و درباره عبادتی است که از روی تردید باشد که شخص مشرک، **شخصیتی ناپایدار و ناآرام در برابر خیر و شر دارد** و رویگردانی از خداوند در هنگام بلا، علت زبان دنیوی و اخروی است یعنی **خُسران و زبان دنیوی و اخروی تابع و معلول رویگردانی از خداوند در هنگام برخورد با بلاهاست**.

۴۴۲۳ وقتی یک جامعه توحیدی است که **حاکم آن براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد** و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا درآورد. (درست بودن بخش اول همه گزینہ‌ها) انسان موحد، چون **زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده** و پیرو فرمان‌های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است.

۲۴۲۴ لازمه شناخت هر چیزی، احاطه و دسترسی به آن است. در واقع ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی‌توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. **خداوند حقیقتی نامحدود دارد**. در نتیجه **ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید**؛ بنابراین با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم و صفات او را می‌توانیم بشناسیم، اما نمی‌توانیم ذات و چیستی او را دریابیم.

۱۴۲۵ **انسان موحد موجودات جهان را مخلوق خداوند می‌بیند** و می‌داند که خداوند او را در برابرشان **مستول** قرار داده است. این موضوع، اشاره به **توحید عملی در بعد فردی** دارد که آیه **«أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ»** به مراعات نکردن این مرتبه از توحید که به شرک می‌انجامد، اشاره دارد.

۱۴۲۶ اندیشه، جوانی را پر طراوت و زیباتر می‌سازد، استعدادها را شکوفا می‌کند و امید به آینده‌ای زیبا را نوید می‌بخشد، علاوه بر آن می‌تواند برترین عبادت‌ها باشد، پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید: **(افضل العبادة ادمان التفکر فی الله و فی قدرته)**: «برترین عبادت اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست.»

۳۴۲۷ آیا هرگز درباره **آغاز و پایان** این هستی بهناور فکر کرده‌اید (علت) تا بدانید: «موجودات جهان، هستی خود را **وامدار** چه کسی هستند؟» (معلول)

این‌که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، **معرفتی عمیق و والاست** که در نگاه نخست **مشکل** به نظر می‌آید، اما هدفی **قابل دسترس** است، به خصوص برای **جوانان و نوجوانان** که **پاکی و صفای قلب (روشن ضمیری و پاک طینتی)** دارند.

۴۴۲۸ مقدمه اول و دوم نیازمندی جهان به خدا در **پیدایش** برای حصول نتیجه مذکور به ترتیب خواسته شده است.

مقدمه اول: اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده‌ای می‌یابیم که **وجود و هستی مان از خودمان نیست**. (متکی نبودن موجودات به خود)

مقدمه دوم: پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن **نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند**. (محتاج بودن پدیده‌ها به غیر از خود)

429 قرآن کریم، رابطه میان خداوند و جهان هستی را با کلمه «نور» به معنای سبب پیدایی و آشکاری موجودات، بیان می‌دارد: ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾.

از آنجا که تمام موجودات، «وجود» خود را از خدا می‌گیرند، پس هر موجودی در حدّ خودش تجلّی بخش خداوند است و رؤیت خدا در هستی، امکان پذیر است. از این رو امام علی علیه السلام می‌فرماید: «مَا رَأَيْتُ شَيْئًا...».

430 پس از درک نیازمندی جهان به خدا ﴿أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾، انسان به نیازمندی دائمی به خدا و درخواست پیوسته از او پی می‌برد و دائماً با زبان حال، به پیشگاه الهی عرض نیاز می‌کند.

431 موجودات جهان، پس از پیدایش (در بقا) نیز همچنان، مانند لحظه نخست خلق شدن (پیدایش) به خداوند نیازمند هستند. هر کدام از ما، براساس **فطرت خویش**، خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم.

432 مسجد به سازه آن **در بقا** نیازمند نیست؛ اما موجودات جهان در بقای خود به خداوند نیازمندند. بنا، هستی بخش به مسجد و اجزای آن نیست؛ بلکه نظم دهنده و جابه‌جا کننده اجزای آن است. (رد گزینیه‌های ۱، ۲ و ۳)

433 امام علی علیه السلام می‌فرماید: «خداى من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی. خداى من! تو همان گونه‌ای که من دوست دارم، پس مرا همان گونه قرار ده که تو دوست داری» و عبارتی که به توحید در ربوبیت (پروردگاری خداوند) اشاره دارد این است: ﴿وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾.

434 پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از همان آغاز رسالت از مشرکان می‌خواست با گفتن جمله «لا اله الا الله» دست از شرک و بت پرستی بردارند و به خدای یگانه ایمان آورند. با گفتن این عبارت، تمام احکام و حقوق اسلامی فرد تازه مسلمان به رسمیت شناخته می‌شد و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گشت و در زمره برادران و خواهران دینی قرار می‌گرفت.

435 آیه شریفه «يَسْأَلُهُ وَمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ»: «هرآن چه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند. او همواره دست‌اندرکار امری است»، یعنی اوست که جهان را اداره (مدیریت) می‌کند و به سوی مقصدی معین، هدایت می‌کند که مؤید توحید در ربوبیت است.

436 در آیه مذکور به نفی طلب کردن پروردگاری جز خدای یگانه اشاره گردیده است و وحدانیت خدا در ربوبیت مؤکد واقع شده است. یکی از شئون ربوبیت، پرورش گیاهان و زراعت است.

در بررسی ارتباط کشاورز با خدا، کشاورز می‌بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست و کشت و زرع او براساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده، رشد کرده و محصول داده است.

437 از آیه شریفه ﴿قُلْ أَفَاتَخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا...﴾ برداشت می‌شود که آنان که اختیار سود و زیان خود را ندارند ﴿لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾، شایستگی سرپرستی بر دیگران را نیز ندارند. اگر کسی غیر از خدا، مخلوقی آفریده بود ﴿خَلَقُوا كَخَلْقِهِ﴾، جا داشت مردم در عقیده به توحید در خالقیت به شک بیفتند و امر آفرینش بر آن‌ها مشتبه شود ﴿فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ﴾.

438 در بیت مذکور، سربلندتر شدن انسان از موجودات آسمانی (ملائک)، نتیجه ایمان به خدا و سرسپردگی و اطاعت از خداوند ذکر شده است؛ یعنی زندگی توحیدی.

439 جعفر بن ابی‌طالب در مقابل پادشاه حبشه، تغییر وضعیت خود و همراهانش را از جاهلیت به اسلام، این‌گونه توصیف می‌کند: «پیامبر، ما را به خدا فراخواند که او را یگانه بدانیم، عبادت کنیم و آنچه را که خود و پدرانمان می‌پرستیدیم کنار بگذاریم، چیزی را شریک او قرار ندهیم، او ما را به عدل، احسان، راستی، درستی، امانت‌داری و نیکی نسبت به خویشان و همسایگان دعوت کرد و از خوردن مال یتیم و ارتکاب فحشا و منکر و دروغ نهی کرد و دستور داد نماز را به پا داریم، زکات بپردازیم و ماه رمضان را روزه بگیریم. ما نیز او را تصدیق کرده و به او ایمان آوردیم و از او پیروی کردیم.»

دلیل رد گزینیه‌های ۱ و ۲: سنت‌های پدران خویش در مورد شرک و بت پرستی را رها کردند، نه همه سنت‌های آباء و اجدادی را.

440 برای یک انسان موحد جهان معنای خاص خود را دارد. از نظر او هیچ حادثه در عالم بی حکمت نیست، گرچه حکمت آن را نداند. از همین رو موحد واقعی همواره انسانی امیدوار است؛ در مقابل سختی‌ها و مشکلات صبور و استوار است و آن‌ها را زمینه موفقیت‌هایش قرار می‌دهد باور دارد که دشواری‌های زندگی نشانه بی‌مهری خداوند نیست، بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست. حافظ می‌سراید:

سرارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست
نظیر دوست ندیدم، اگرچه از مه و مهر / نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست

441 به گونه‌ای همه گزینیه‌ها (گزینیه‌های ۱، ۳ و ۴) مطالب صحیحی را بیان می‌کنند ولی کامل نیستند، زیرا بعد اجتماعی توحید به معنای قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه یا نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از اوست، مهم‌ترین رکن یک جامعه حکومت آن است، وقتی یک جامعه توحیدی است که حاکم آن براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است (مشروعیت) دارا باشد و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا در آورد.

442 جامعه توحیدی، حکومت کسانی را که خداوند به آن‌ها حق حکومت کردن نداده است را نمی‌پذیرد، یا با آنان که با خداوند و مسلمانان دشمنی می‌ورزند، دوستی نمی‌کند، با ظالمان مبارزه می‌کند، بنا به فرمان خداوند از محرومان و مستضعفان حمایت می‌کند و به این سخن خداوند گوش فرا می‌دهد که فرموده است: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ...﴾: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید.»

1604 مطابق فرمایش امیرالمؤمنین علی علیه السلام که بهای انسان را بهشت معرفی می‌کند: ﴿إِنَّهُ لَيْسَ لِأَنْفُسِكُمْ ثَمَمٌ إِلَّا الْجَنَّةَ، فَلَا تَتَّبِعُوا إِلَّا بِهَا﴾، انسان نباید خود را به کمتر از بهشت بفروشد.

طبق آیه شریفه ﴿وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ...﴾ سرانجام آلودگی به گناه ذلت است: ﴿تَرْهَقُهُمْ ذُلَّةٌ﴾.

605 موانع رسیدن به هدف و عوامل سقوط و گناه عبارت‌اند از:

1 نفس اماره (عامل درونی) که انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می‌کند و از پیروی از عقل و وجدان باز می‌دارد.

2 شیطان (عامل بیرونی) که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است. قرآن کریم می‌فرماید: شیطان، هر کاری را که [گناهکاران] می‌کردند در نظرشان زینت داد. (نه دنیا را) (رد گزینیه‌های 1 و 4) دقت کنیم غرایز پست (تمایلات دانی) از موانع رسیدن به هدف نیستند؛ بلکه برای زندگی دنیوی ضروری‌اند. (رد گزینیه‌های 1 و 3)

606 پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: «حال کسی که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد، سخت‌تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است؛ زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی‌داند. البته اگر یکی از پیروان ما که به علوم و دانش ما آشناست، وجود داشته باشد، باید دیگران را که به احکام ما آشنا نیستند، راهنمایی کند و دستورات دین را به آن‌ها آموزش دهد. در این صورت، او در بهشت با ما خواهد بود.»

607 وقتی یک جامعه توحیدی است که حاکم آن براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است، دارا باشد و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا در آورد. (درستی بخش اول همه گزینه‌ها) انسان موحد، چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان‌های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است.

608 شیطان امروز از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف علیه السلام به گناه و فساد گسترده بود، به صورت‌های گوناگون برای انسان‌ها پهن کرده است تا هوس زودگذر آن‌ها را تحریک کند و آنان را به گناه بکشاند و از بهشت جاودان محروم کند. مقاومت در برابر دام‌های شیطان نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست. (بخش اول همه گزینه‌ها صحیح است).

باید دقت کنیم فقط دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات الهی از راه‌های تقویت اخلاص است و مابقی گزینه‌ها از میوه‌ها و ثمرات اخلاص می‌باشند.

609 اینکه خداوند، سنت و قانون خود را این‌گونه قرار داده است که رهنمودها به همه انسان‌ها برسد و انسان از قدرت اختیار برخوردار باشد تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود و باطن خود را آشکار کند، در آیه شریفه ﴿قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا﴾ تجلی دارد؛ چون به اراده و اختیار انسان اشاره دارد و یادآور سنت امداد عام الهی است.

1610 یکی از مسئولیت‌های منتظران حضرت مهدی علیه السلام، «تقویت معرفت و محبت به امام» است که پیامبر اکرم در این باره می‌فرماید: ﴿مَنْ مَاتَ وَ لَمْ يَعْرِفْ أَمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مَيْتَةً جَاهِلِيَّةً﴾ و در جای دیگر در این باره می‌فرماید: «هر کس که دوست دارد خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند، ولایت و محبت امام عصر علیه السلام را بپذیرد.»

1611 تلاش ائمه علیهم السلام در راستای مرجعیت دینی، سبب شد که حقیقت اسلام برای جویندگان حقیقت پوشیده نماند و کسانی که طالب حقیقت‌اند بتوانند در میان انبوه تحریفات به تعلیمات اصیل اسلام دست یابند و راه حق را از باطل تشخیص دهند. امام علی علیه السلام در این باره می‌فرماید: «در آن شرایط، در صورتی می‌توانید راه رستگاری (راه حق) را تشخیص دهید که ابتدا پشت‌کنندگان به صراط مستقیم را شناسایی کنید...».

1612 با توجه به آیه شریفه ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ سَعِيرًا﴾: «کسانی که می‌خورند اموال یتیمان را از روی ظلم، جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می‌برند و به زودی در آتش فروزان درآیند»، گرفتار آمدن در وعید الهی ﴿سَيَصْلُونَ سَعِيرًا﴾، نتیجه قرار گرفتن در زمره کسانی است که اموال یتیمان را به ناحق می‌خورند: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا﴾ که این همان تجسم باطن اعمال انسان است.

613 برخی آیات و روایات از شهادت دادن اعضای بدن انسان یاد می‌کنند. بدکاران در روز قیامت، سوگند دروغ می‌خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند. در این حال، خداوند بردها آن‌ها مهر خاموشی می‌زند و اعضا و جوارح آن‌ها به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می‌کنند و علیه صاحب خود شهادت می‌دهند.

614 در جامعه مهدوی، قطب مرئه و قطب فقیر، طبقه مستکبر و طبقه مستضعف وجود ندارد و این توصیف، بیانگر عدالت گستری است. در دوران ظهور امام زمان (عج)، هیچ‌کس احساس ناامنی و ترس نمی‌کند (امنیت کامل) و از دزدی اموال و ثروت دیگران خبری نیست. در حکمت مهدوی به دلیل فراهم شدن زمینه رشد و کمال انسان‌ها به هدف خلقت، بهتر و آسان‌تر می‌رسند.

615 اولین آیاتی که بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم نازل شد، درباره دانش و آموختن بود و این موضوع یعنی علم دوستی در آیه ﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ...﴾ مشهود است. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در کنار دعوت به توحید، افق نگاه انسان‌ها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد و آنان را با زندگی در آخرت آشنا کرد (معاد) و این موضوع در آیه ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ مذکور است.

616 با اینکه سال‌ها بعد، منع نوشتن احادیث پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم برداشته شد و حدیث‌نویسی رواج یافت، اما به علت عدم حضور اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در میان مردم، به دلیل فوت یا شهادت، احادیث زیادی جعل یا تحریف شد، به طوری که احادیث صحیح از غلط به سادگی قابل تشخیص نبود. ممنوعیت نوشتن حدیث باعث شد بسیاری از مردم و محققان از یک منبع مهم هدایت بی‌بهره بمانند و به ناچار، سلیقه شخصی را در احکام دین دخالت دادند و گرفتار اشتباهات بزرگ شدند.

۱617 از پیامدهای مهم نگرش انکار معاد برای انسانی که بی‌نهایت طلب است و میل به جاودانگی دارد، این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. روشن است که این شیوه، عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت.

۳618 بنابر آیه ۷۰ سوره نساء که می‌فرماید: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا نُزِّلَ مِنْ قَبْلِكَ، يُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِطُّوا إِلَى الطَّغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِمْ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيداً﴾: «آیا ندیده‌ای کسانی که گمان می‌کنند به آن چه بر تو نازل شده و به آن چه پیش از تو نازل شده ایمان دارند اما می‌خواهند داوری به نزد طاغوت برند، حال آن‌که به آنان دستور داده شده که به آن کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند.» پیامد و عاقبت بردن داوری به نزد طاغوت، گمراهی دور و دراز است: ﴿ضَلَالًا بَعِيداً﴾ و براساس آیه ۲۵ سوره حدید، عاقبت و هدف ارسال رسولان این است که مردم به اقامه عدل و داد برخیزند: ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾.

۱619 خداوند، حکیم است و لازمه حکمت خدا این است که هیچ کاری از کارهای او بی‌هوده و عبث نباشد. اگر خداوند تمایلات و گرایش‌هایی را در موجودات قرار داده است، امکانات پاسخگویی به آن تمایلات و نیازها و استعدادها را نیز درون موجودات قرار داده است و این موضوع به ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی اشاره دارد و آیه شریفه ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾ درباره همین موضوع است.

۳620 این شعر سعدی به نیاز «کشف راه درست زندگی» اشاره دارد؛ از این جهت دغدغه‌ای جدی است که انسان فقط یک‌بار به دنیا می‌آید و یک‌بار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند. بنابراین در این فرصت تکرارنشده‌ی، باید از بین همه راه‌هایی که پیش‌روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد و بتواند از همه سرمایه‌هایی که خدا به او داده است، به خوبی بهره‌مند شود و به آن هدف برتری که خداوند در خلقت او قرار داده است، برسد.

۳621 هنگامی که کسی در خانه پیامبر ﷺ را می‌زد و قصد ملاقات با ایشان را داشت، آن حضرت ابتدا به آینه نگاه می‌کرد و موهای خود را شانه می‌زد و لباس خود را مرتب می‌کرد. امام صادق علیه السلام درباره آراستگی می‌فرماید: «خداوند آراستگی و زیبایی را دوست دارد و از نپرداختن به خود و خود را ژولیده نشان دادن، بدش می‌آید.»

۳622 برخی از محققان براین باورند که ثروتی که در دوره استعمار از کشورهای استعمار زده به کشورهای استعمارگر منتقل شد، آن قدر زیاد بود که پایه‌های اصلی قدرت اقتصادی غرب را به وجود آورد و این موضوع در ارتباط با آثار منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط است.

۴623 وقتی مردم از محتوای آیه ولایت: ﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ﴾: «همانا ولی شما فقط خداوند و رسول او و کسانی‌اند که ایمان آورده‌اند. همان ایمان آوردگانی که نماز را به پا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌دهند» باخبر شده بودند، تکبیر گفتند و رسول خدا ﷺ ستایش و سپاس خدا را به جا آورد و یکی از ویژگی‌های ولی و سرپرست مسلمانان، اقامه نماز است: ﴿الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ﴾ که در آیه ولایت مذکور است.

۲624 هدف مکمل (کامل‌کننده) ازدواج، همان رشد و پرورش فرزندان است؛ زیرا نهاد خانواده با ازدواج زن و مرد به وجود می‌آید و با آمدن فرزندان کامل می‌شود و این موضوع و هدف در آیه شریفه ﴿وَ اللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَ حَفَدَةً وَ ...﴾ مورد توجه قرار گرفته است و کدام افتخار بالاتر از آن‌که خداوند تربیت و پرورش چند تن از بندگانش را به پدر و مادر سپرده است و لذا احترام و اطاعت از والدین را هم‌ردیف طاعت و عبودیت خود قرار داده است.

۲625 با توجه به آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ...﴾: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما مقرر شده است، همان‌گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند مقرر شده بود، باشد که تقوا پیشه کنید»، هدف از وجوب روزه بر مسلمانان و پیروان سایر ادیان گذشته، وصول (رسیدن) به تقواست. **دلائل نادرستی گزینه‌ها:** گزینه ۱ (تکرار کردن) گزینه ۳ (احتمال) و در گزینه ۴ تقوا نتیجه و معلول و تابع روزه است.

۲626 خداوند سرچشمه زیبایی‌ها و خوبی‌هاست و انسان‌ها به میزانی که زیبایی و خوبی‌ها را کسب می‌کنند، به خداوند نزدیک‌تر می‌شوند. با توجه به دو ویژگی «متنوع بودن استعدادهای انسان» و «بی‌نهایت طلبی او»، اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، آن هدف کامل‌تر است.

۳627 براساس آیه شریفه ﴿يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾: «هرآن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند. او همواره دست‌اندرکار امری است» فیض و لطف خداوند دائمی است و همواره خداوند امور هستی را تدبیر و اداره می‌کند.

۳628 همان‌طور که در سوره عصر می‌خوانیم: فعل ﴿وَ تَوَاصَوْا﴾ به معنای این است که یکدیگر را سفارش به حق و صبر کنند: ﴿تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ﴾ و رها شدن و رستن از این ضرر و زیان، در گرو کشف راه درست زندگی است.

۳629 آیه شریفه: ﴿يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾: «هرآن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند. او همواره دست‌اندرکار امری است»، به این مفهوم اشاره دارد خداوند است که جهان را اداره (مدیریت) می‌کند و به سوی مقصدی هدایت می‌کند که این موضوع مؤید توحید در ربوبیت است.

